

Terra de fàng

OCT. 53

REVISTA DE MARRATXÍ

GIMNÀSTICA
ESFORÇ EN SILENCI

YOSBEL LAZO
PARE DE LA ESGLÉSIA
SAN ALONSO

CENT ANYS
D'HISTÒRIA VIVA

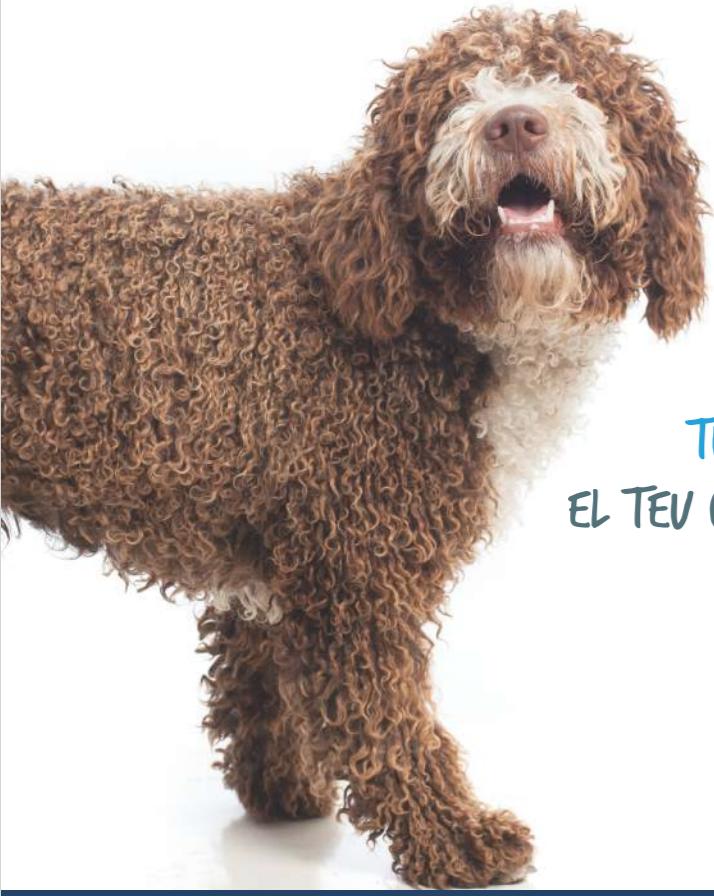
BENESTAR
RUTES SALUDABLES

Gimnasia
Esfuerzo en silencio

Yosbel Lazo
Párroco de la Iglesia
de San Alonso

Cien años
de historia viva

Bienestar
Rutas saludables

TU PERRO, TU RESPONSABILIDAD
EL TEU (A), LA TEVA RESPONSABILITAT

SANCIONS DE FINS A 300€
SANCIONES DE HASTA 300€

Campanya de vigilància de recollida d'excrements
Campaña de vigilancia de recogida de excrementos

POLICIA LOCAL
MARRATXÍ

Ajuntament
de Marratxí

2023

PAGAMENT DE TRIBUTS EN TERMINI VOLUNTARI

Del 15 de setembre al
1 de desembre de 2023
(ambdós inclosos)

CONCEPTES

- Impost sobre béns immobles
- Impost sobre activitats econòmiques
- Imposts sobre vehicles de tracció mecànica
- Taxes municipals

tributs.marratxi.es

Ajuntament
de Marratxí

Redacció

Redacción
Alejandra Cañellas
Ana Serra

Maquetació i disseny gràfic
Maquetación y diseño gráfico
Paula Tomàs

Fotografia

Fotografía
Joan Arbós

Edició i producció

Edición y producción
Deacorde
C/ Gran Via Asima, 2, 10º
07009 Palma, Illes Balears
Spain
T +34 971781042
T +34 668861972
info@deacorde.com

Impressió

Impresión
Imprenta Bristol S. L.

Correcció lingüística

Corrección lingüística
Paraula, Centre de
Serveis Lingüístics

Coordinació

Coordinación
Ajuntament de Marratxí
c/ Olesa 66, Sa Cabaneta

6

Ressò
Societat / Medi Ambient
Sociedad / Medio Ambiente

14

Mirades
» Yosbel Lazo
» Cent anys d'història viva
Cien años de historia viva

20

Benestar
» Rutes saludables
Rutas saludables
» Teatre i gospel per a una millor salut mental
Teatro y gospel para una mejor salud mental

24

Esports
Gimnàstica; esforç en silenci
Gimnasia: esfuerzo en silencio

28

Gen J
Qué ens emociona als joves?
¿Qué nos emociona a los jóvenes?

30

Serveis públics
» Punt Verd
» Taxi a la demanda
» Pedro Bestard i Antonia Coll

XXII FIR TORNALATARDOR

4 & 5 de novembre
Sant Marçal

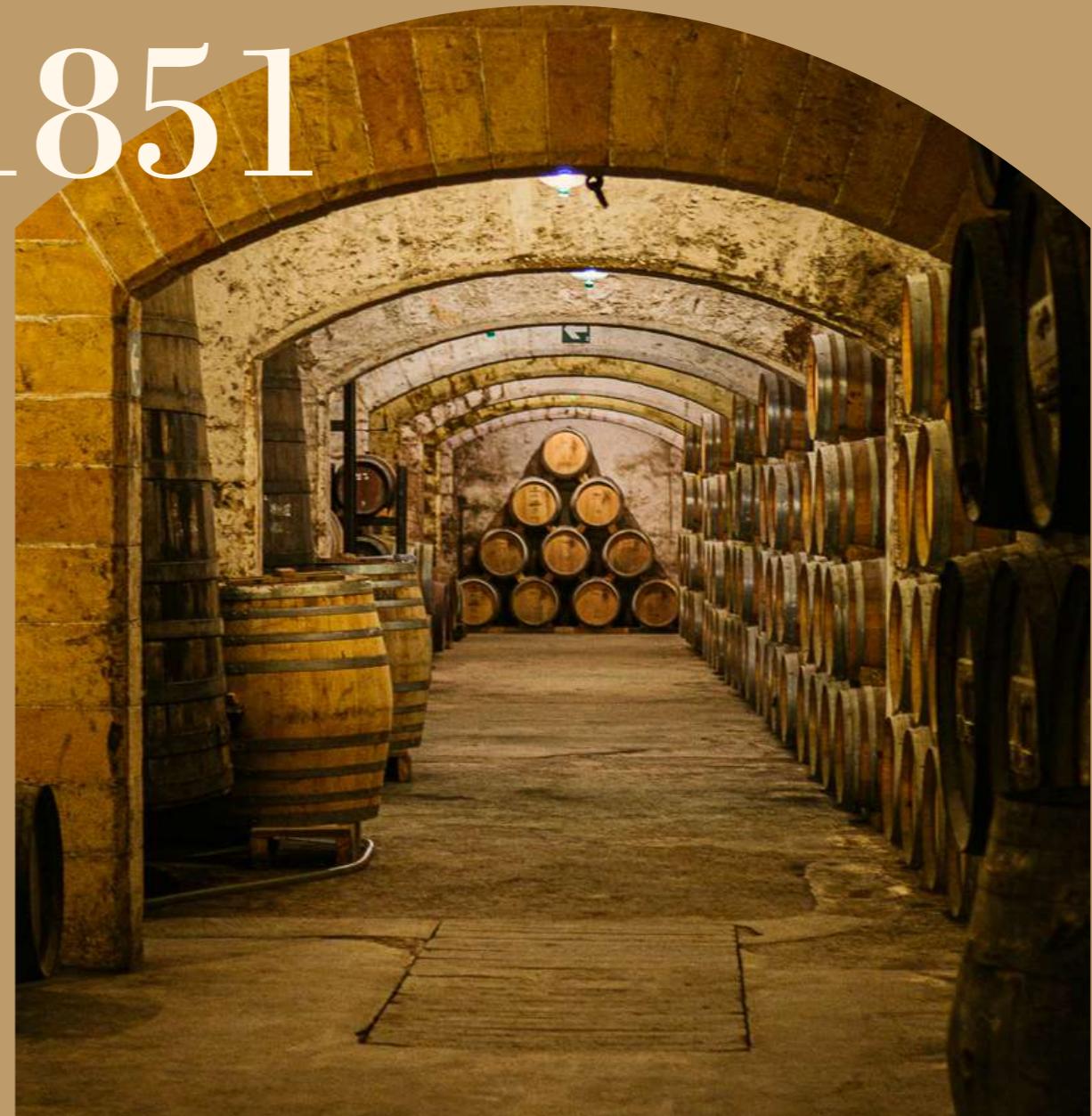
fires.marratxi.es
#tornalatardor

En
Marratxí
desde
1851

Visita guiada
y cata exclusiva

Descuento para residentes en Marratxí
bodegassuau.com

Contacto

971 60 08 02
bodegassuau@bodegassuau.com

Dirección

c/ Cabana, 12
Es Pont d'Inca, Marratxí 07141

Horario

De 9 a 14 h
De lunes a viernes

SOCIETAT

Gran participació de famílies en la V edició de Rata Market a Marratxí

El mercat artesanal Rata Market va comptar, especialment enguany, amb una nombrosa participació. El Museu del Fang i el bosquet que hi ha al voltant varen ser l'escenari de propostes musicals, artesania local i sostenible, i jocs infantils.

Les famílies gaudiren d'una quarantena de parades amb productes únics de ceràmica, moda, llibres, decoració, joieria, complementos o cosmètica natural. A més, a l'esdeveniment es proposaren nombroses activitats gratuïtes, un taller de tatuatges amb aerògraf, una ludoteca de fusta, contacontes, espectacles per a infants i concerts per als adults.

A la jornada, també s'hi va incloure una variada oferta gastronòmica amb vuit food trucks d'estètica *vintage* que oferiren des de cafè, pa i rebosteria artesana, fins a croquetes, hamburgueses, refrescs i gelats.

El batle de Marratxí, Jaume Llompert, assegurà que “tot el que sigui una opció cultural per als marratxiners comptarà amb el nostre suport”. Llompert va afegir que «si l'oferta acosta propostes artístiques i creatives per als més petits, estarem encantats de col·laborar-hi».

SOCIEDAD

Gran participación de familias en la V edición de Rata Market en Marratxí

El mercado artesanal Rata Market contó, especialmente este año, con una numerosa participación. El Museo del Fang y el bosque de alrededor, fueron el escenario de propuestas musicales, de artesanía local y sostenible y un espacio de juegos infantiles

Las familias disfrutaron de unos cuarenta puestos con productos únicos de cerámica, moda, libros, decoración, joyería, complementos o cosmética natural. Además, el evento contó con numerosas actividades gratuitas; taller de tatuajes con aerógrafo, ludoteca de madera, cuentacuentos, espectáculos para niños y conciertos para los adultos.

En la jornada, también se incluyó una variada oferta gastronómica con ocho foodtrucks de estética *vintage* que ofrecieron desde café, pan y repostería artesana hasta croquetas, hamburguesas, refrescos y helados.

El alcalde de Marratxí, Jaume Llompert aseguró que “todo el que sea una opción cultural por los marratxiners contará con nuestro apoyo”. Llompert añadió “si la oferta acerca propuestas artísticas y creativas por los más pequeños, estaremos encantados de colaborar”.

L'Ajuntament s'oposa als dos parcs fotovoltaics projectats al municipi

El consistori rebutja els dos parcs fotovoltaics que es projecten al terme municipal: el de Son Bonet i el de Puntiró, instal·lat a Palma, però amb bona part de la seva infraestructura a Marratxí

El batle del municipi, Jaume Llompert, acompañado por la regidora d'Indústria i Comerç, Odette Torres, i el regidor de Medi Ambiente, Manuel Martínez, va asegurar que “no estam en contra dels parcs fotovoltaics en general, sinó en contra, o en desacord, d'aquells que la seva construcció s'oposa als interessos de Marratxí”.

Llompert va explicar que, quan eren a l'oposició, ja es varen manifestar en contra del parc fotovoltaic de Son Bonet. El gran impacte que suposaria la construcció, la qualificació diferent de la parcel·la i la ubicació d'aquesta la converteixen en una opció més adequada per a la projecció d'un parc verd.

A més, el batle informà que l'ajuntament redactarà i aportarà a AENA un projecte per construir un gran parc verd a la mateixa zona de Son Bonet, perquè tots els ciutadans que ho vulguin passegin per la zona i practiquin esport.

El consistori també es mostrà en total desacord amb el traçat de la línia d'evacuació d'alta tensió del projecte del parc fotovoltaic de Puntiró. Aquesta instal·lació s'ubicarà a Palma, però la línia d'evacuació travessarà els nuclis urbans de Pòrtol i Sa Cabaneta.

Es tracta d'un tram de 10 km, dels quals 6,3 passaran pel terme municipal de Marratxí. La zona afectada inclou el camí de Can Fornés, i els carrers de Cas Canonge, de la Trinitat, de sa Torre, de l'Escola, Major i de Son Caulells, de Pòrtol. A Sa Cabaneta, afectarà els carrers de Jaume I, el camí de Can Domingo, diverses parcel·les particulars i la Ma-3017, és a dir, la carretera de sa Comuna fins al terme municipal de Palma.

“Aquestes obres suposaran tancar el municipi de Pòrtol i bona part de Sa Cabaneta, amb tot el perjudici i les molèsties que impliquen per als veïns”, afegí el batle. A més, va explicar que la instal·lació d'aquesta línia es converteix en un obstacle que hipoteca la implantació futura de serveis bàsics com els d'aigua potable, aigües residuals, recollida de pluvials i enllumenat públic. “Serveis essencials que no es podrien ampliar, millorar o renovar en un futur si això es dugués a terme, per això estam en total desacord amb el projecte”.

L'equip de govern ja ha traslladat la seva negativa al Govern, concretament al conseller d'Indústria, Alejandro Sáez de San Pedro. A més, els tècnics municipals ja han informat negativament el projecte.

El projecte de Puntiró està pendent de l'autorització de la Direcció General d'Indústria, però el consistori insistirà a l'empresa responsable que opti per una altra línia d'evacuació, ja que en el projecte s'inclouen fins a quatre alternatives que no afecten Marratxí ni els seus veïns.

“L'Ajuntament de Marratxí donarà suport i promourà projectes sostenibles i renovables, però no a costa del benestar dels veïns. Davant això, sempre ens trobaren en contra”, va concloure Llompert.

El Ayuntamiento se opone a los dos parques fotovoltaicos proyectados en el municipio

El consistorio rechaza los dos parques fotovoltaicos que se proyectan en el término municipal: el de Son Bonet y el proyectado en Puntiró, instalado en Palma, pero con gran parte de su infraestructura en Marratxí

El alcalde del municipio, Jaume Llompert, acompañado por la regidora de Industria y Comercio, Odette Torres, y el regidor de Medio Ambiente, Manuel Martínez, aseguró que “no estamos en contra de los parques fotovoltaicos en general, sino en contra, o en desacuerdo, de aquellos cuya construcción se opone a los intereses de Marratxí”.

Llompert explicó que cuando estaban en la oposición, ya se manifestaron en contra del parque fotovoltaico de Son Bonet. El gran impacto que supondría la construcción, la recalificación de la parcela y su ubicación la convierten en una opción más adecuada para la proyección de un parque verde.

Además, el alcalde informó que el ayuntamiento redactará y aportará a AENA un proyecto para la construcción de un gran parque verde en la misma zona de Son Bonet, para que todos los ciudadanos que lo deseen paseen por la zona y practiquen deporte.

El consistorio también mostró en total desacuerdo con el trazado de la línea de evacuación de alta tensión del proyecto del parque fotovoltaico de Puntiró. Esta instalación se ubicará en Palma, pero la línea de evacuación atravesará los núcleos urbanos de Pòrtol y Sa Cabaneta.

Se trata de un tramo de 10 km, de los que 6,3 pasarán por el término municipal de Marratxí. La zona afectada incluye el Camino de Can Fornés, las calles Cas Canonge, Trinitat, Sa Torre, Escola, Major y Son Caulells de Pòrtol. En cuanto a Sa Cabaneta, afectará a las calles Jaume I, el camí de Can Domingo, varias parcelas particulares y la Ma-3017, es decir, la carretera de Sa Comuna, hasta el término municipal de Palma.

“Estas obras supondrán cerrar el municipio de Pòrtol y gran parte de Sa Cabaneta con todo el perjuicio y las molestias para los vecinos”, añadió el alcalde. Además, explicó que la instalación de esta línea se convierte en un obstáculo que hipoteca la implantación futura de servicios básicos como los de agua potable, aguas residuales, recogida de pluviales y alumbrado público. “Servicios esenciales que no se podrían ampliar, mejorar o renovar en un futuro si esto se lleva a cabo, por eso estamos en total desacuerdo”.

El equipo de gobierno ya ha trasladado su negativa al Govern, concretamente al consejero de Industria, Alejandro Sáez de San Pedro. Además, los técnicos municipales ya han informado negativamente el proyecto.

El proyecto de Puntiró está pendiente de la autorización de la Dirección de Industria, pero el consistorio insistirá a la empresa responsable a que opte por otra línea de evacuación, ya que, en el proyecto se incluyen hasta cuatro alternativas, y ninguna de ellas afecta a Marratxí ni a sus vecinos.

“El Ayuntamiento de Marratxí apoyará y promoverá proyectos sostenibles y renovables, pero no a costa del bienestar de los vecinos. Ante esto, siempre nos encontraremos en contra”, concluye Llompert.

Artetxí: un gran dia de mercadet i de pla familiar

El nou mercat artesanal va tenir lloc a la urbanització de Son Ramonell amb l'objectiu de connectar la feina de les associacions de veïns amb els habitants del municipi

Les associacions del municipi i tots els seus artesans necessitaven un espai on donar-se a conèixer i connectar amb els habitants de Marratxí. Per això ha nascut Artetxí, el nou mercadet artesanal en què les entitats podran mostrar la feina que fan i els artesans marratxiners podran exposar els seus productes.

Es tracta d'una fira itinerant anual, ja que es farà en un nucli diferent del municipi. D'aquesta manera, tothom que visiti el mercadet coneixerà cada racó de Marratxí. La primera edició va tenir lloc a la urbanització de Son Ramonell.

El mercadet va oferir un programa d'activitats per a totes les edats. Els més petits gaudiren d'un espai amb jocs d'experimentació amb Lego, pintacares i un contacontes a càrrec de Conte Contat. La part escènica va ser a càrrec del cantant Matt Crosset i la màgia de Sim Salabim. Els més atrevits pogueren participar en el karaoke que es va programar per clausurar la jornada.

A més, els visitants gaudiren d'una oferta gastronòmica amb la paradeta de Pans Lluc i el seu forn artesanal. També hi participà l'Associació Balear d'Apicultors, que explicà com fa la seva activitat i vengué mel artesana.

La regidora de Participació Ciutadana, Nerea García, va declarar que "organitzar aquest acte juntament amb les associacions i veure que la gent respon i visita l'espai és el més reconfortant". García va assegurar que "els veïns de Marratxí necessiten que els escutin... i Artetxí ha estat una manera entretinguda de connectar els veïns i les associacions".

1

2

3

Artetxí: un gran día de mercadillo y de plan familiar

El nuevo mercado artesanal se celebró en la urbanización de Son Ramonell con el objetivo de conectar el trabajo de las asociaciones de vecinos con los habitantes del municipio

Las asociaciones del municipio y todos sus artesanos necesitaban un espacio donde darse a conocer y conectar con los habitantes de Marratxí. Por eso ha nacido Artetxí, que será el nuevo mercadillo artesanal donde las entidades podrán mostrar su trabajo y los artesanos marratxineros exponer sus productos.

Se trata de una feria itinerante que se celebrará cada año en un núcleo diferente del municipio. De esta manera, todo el mundo que la visite, conocerá ese rincón de Marratxí. La primera edición estuvo lugar en la urbanización de Son Ramonell.

El mercadillo contó con un programa de actividades para todas las edades. Los más pequeños disfrutaron de un espacio con juegos de experimentación con Lego, pintacaras y un cuenta cuentos a cargo de Conte Contat. La parte escénica corrió a cargo del cantante Matt Crosset y la magia de Sim Salabim. Los más atrevidos pudieron participar en el karaoke que ha sido programado para clausurar la jornada.

Además, los visitantes disfrutaron de oferta gastronómica con el puesto de Pans Lluc y su panadería artesanal. También participaron la Asociación Balear de Apicultores, que explicó cómo se realizaba su actividad y vendió miel artesana.

La regidora de Participación Ciudadana, Nerea García, explicó que "organizar todo este evento junto con las asociaciones y ver que la gente responde y viene a visitarla es lo más reconfortante". García aseguró que "los vecinos de Marratxí necesitan que los escuchen, las asociaciones, vecinos, comercios... y Artetxí ha sido una manera entretenida como evento familiar de conectar vecinos con asociaciones".

Les famílies de Marratxí es bolquen amb la Setmana de la Mobilitat

La Ruta Ciclista Familiar i les activitats al Parc d'Educació Viària reuneixen al voltant de 300 persones per donar suport a la mobilitat sostenible

La Setmana Europea de la Mobilitat és una campanya de conscienciació dirigida a sensibilitzar als responsables polítics i als ciutadans sobre les conseqüències negatives que té l'ús irracional del cotxe a la ciutat. Cada any, durant la setmana del 16 al 22 de setembre, s'impulsen activitats dirigides a sensibilitzar sobre opcions de mobilitat més sostenibles, com el transport públic, la bicicleta i els viatges a peu; i anima als dirigents de les ciutats europees a que promoguin aquests modes de mobilitat i inverteixin en les infraestructures adequades.

Ruta Ciclista Familiar, 17 de setembre

Enguany la tradicional ruta va reunir a més de 70 famílies. A les 10:30 hores del diumenge, els participants recollien els seus dorsals. Tant els més veterans com els novells: pares i mares, fills i filles, padrins i padrines, i fins i tot, cans, tots estaven preparats amb el casc fermat.

A les 11 hores s'iniciava el recorregut de 10 quilòmetres de distància. El grup va sortir de Son Verí pedalant per la carretera que connecta amb el Pont d'Inca, passant per diferents nuclis del municipi. Per tornar, varen fer el mateix trajecte, així acabaven la ruta on l'han començada.

Parc d'Educació Viària, 22 de setembre

La segona activitat que es va celebrar amb motiu de la Setmana de la Mobilitat va ser una tarda pels més petits entre senyals de trànsit al Parc d'Educació Viària.

Una vintena d'infants d'entre 6 i 9 anys varen participar, juntament amb els seus pares i mares, a una activitat amb bicicleta. L'objectiu era executar el recorregut traçat pels policies respectant els senyals de trànsit, les rotundes i els sentits dels camins.

Aquesta acció es duu a terme diverses vegades durant l'any. És una manera de preparar i conscienciar als més petits per quan circulin pel carrer sense la supervisió d'un major.

Ricardo, Elsa i Marc

Ricardo i els seus dos fills ja havien participat altres anys a la ruta familiar. "Ens ho passam molt bé, és molt divertit. Ricardo y sus dos hijos ya habían participado otros años en la ruta familiar. "Lo pasamos muy bien, es muy divertido.

Las familias de Marratxí se vuelcan con la Semana de la Movilidad

La Ruta Ciclista Familiar y las actividades en el Parque de Educación Vial reúnen alrededor de 300 personas para apoyar la movilidad sostenible

La Semana Europea de la Movilidad es una campaña de concienciación dirigida a sensibilizar a los responsables políticos y ciudadanos sobre las consecuencias negativas que tiene el uso irracional del coche en la ciudad. Todos los años, durante la semana del 16 al 22 de septiembre, se impulsan actividades dirigidas a sensibilizar sobre opciones de movilidad más sostenibles, como el transporte público, la bicicleta y los viajes a pie; y anima a los dirigentes de las ciudades europeas a que promuevan estos modos de movilidad e inviertan en las infraestructuras adecuadas.

Miguel Ángel, Naya, Leila i Laia

Miguel Ángel participa amb les seves filles Naya i Leila, i una amiga d'elles, Laia. Gràcies a la difusió que es fa a l'escola, decideixen participar-hi per primera vegada. Miguel Ángel participa con sus hijas Naya y Leila, y una amiga de ellas, Laia. Gracias a la difusión que se realiza en la escuela, deciden participar por primera vez.

Ruta Ciclista Familiar, 17 de septiembre

Este año la tradicional ruta reunió a más de 70 familias. A las 10:30 horas del domingo, los participantes empezaron a recoger los dorsales. Tanto los más veteranos como los novatos: padres y madres, hijos e hijas, abuelos y abuelas, e incluso, perros, estaban preparados con el casco puesto.

A las 11 horas se inició el recorrido de 10 kilómetros de distancia. El grupo salió de Son Verí pedaleando por la carretera que conecta con el Pont d'Inca, pasando por diferentes núcleos del municipio. Para volver, realizaron el mismo trayecto, así terminaron la ruta donde la comenzaron.

Parque de Educación Vial, 22 de septiembre

La segunda actividad que se celebró con motivo de la Semana de la Movilidad fue una tarde para los más pequeños entre señales de tráfico en el Parque de Educación Vial.

Una veintena de niños de entre 6 y 9 años participaron, junto con sus padres y madres, en una actividad en bicicleta. El objetivo era ejecutar el recorrido trazado por los policías respetando las señales de tráfico, rotundas y sentidos de los caminos.

Esta acción se realiza varias veces durante el año. Es una forma de preparar y concienciar a los más pequeños para cuando circulen por la calle sin la supervisión de un mayor.

YOSBEL

Pare de la Església Sant Alonso Párroco de la Iglesia San Alonso

"El poble ha de sentir que l'església no està per a jutjar"

"El pueblo debe sentir que la iglesia no está para juzgarle"

El pare Yosbel Lazo Cordero va néixer a Cuba el 16 de juny de 1979. Sacerdot des de fa 15 anys, ha dedicat la major part de la seva carrera a les missions a la seva terra natal, treballant especialment amb la joventut i les poblacions més desfavorides.

L'abril de 2018, amb 39 anys, va ser nomenat director nacional de les Obres Missionals Pontifícies a Cuba. Exercí cinc anys de missioner, fins que, el 2023, va tenir l'oportunitat de viatjar a Espanya i va recalcar a Marratxí. Ara és el rector de l'Església de Sant Alonso d'Es Pont d'Inca i, en només vuit mesos, la seva implicació i alegria en els oficis han cridat l'atenció de moltes persones.

El padre Yosbel Lazo Cordero nació en Cuba el 16 de junio de 1979. Sacerdote desde hace 15 años, ha dedicado la mayor parte de su carrera a las misiones en su tierra natal, trabajando especialmente con la juventud y las poblaciones más desfavorecidas.

En abril de 2018, con 39 años, fue nombrado director nacional de las Obras Misionales Pontificias en Cuba. Ejerció cinco años de misionero, hasta que en 2023, tuvo la oportunidad de viajar a España y recaló en Marratxí. Ahora es el párroco de la Iglesia de San Alonso de Es Pont d'Inca y, en sólo ocho meses, su implicación y alegría en las misas han llamado la atención de muchas personas.

LAZO

Com vareu arribar a oficiar a Marratxí?

El consell dels sacerdots va determinar que aquest era el lloc on em podien destinar. El bisbe de Mallorca em va assignar la parròquia de Sant Alonso, que feia uns mesos que no tenia capellà fix. Som aquí des del 10 de gener, encara que ja hi vaig ser en els mesos de juny, juliol i agost del 2022.

Què us va xocar dels mallorquins en aterratar a l'illa?

El poble valora molt el que es fa per a ell, va ser la primera cosa que vaig veure en arribar. També em vaig adonar que hi havia un clergat enveilit, la qual cosa suposa un repte i una acció immediata. A més, em va xocar la necessitat de trobar-se amb una església pròxima. El poble ha de tornar a recuperar la confiança en la institució. Ha de sentir que l'església no està per jutjar, sinó per ser-hi en totes les etapes de la vida. No ha de quedar-se entre quatre parets, ha de sortir a diferents escenaris, necessita ser allà defora.

Què vareu fer en arribar?

Primer em vaig assignar la tasca de conèixer la història del poble i la labor de tots els sacerdots, el perquè de la seva empremta al poble. El pare Tomeu i el pare Guillermo han donat molt i són els punts que tinc com a referència. La història no es fa amb mi, jo som part d'aquest procés de continuïtat. Sabent la història, puc tenir una direcció i saber què vull aportar.

Com us han rebut?

Amb moltes expectatives sobre el que venia a oferir. A l'hora de presentar-me vaig dir: jo no som messies, no venc a salvar ningú ni a resoldre tots els problemes. En el poc temps que duc aquí he vist que hi ha un sentit de pertinença. Abans, la gent venia a missa i se'n anava corrent a casa. Ara, no venen només per complir, hi ha alguna cosa més que els atreu, i queden a conversar. Em crida l'atenció la presència de gent d'altres llocs: Palma, Son Ferriol, Pòrtol, no tan sols des Pont d'Inca.

S'impliquen, els joves?

A Cuba, la presència en la comunitat cristiana dels joves és pobra. Aquí, la situació és crítica. La feina amb els joves és lenta i requereix paciència, però hi ha signes d'esperança. Precisament, els del Col·legi Santa Teresa són els qui em varen demanar que participés en una formació abans de la graduació. Vaig poder parlar amb ells de temes fonamentals. Diguerten moltes coses interessants, i és que als joves cal escoltar-los, no jutjar-los ni escandalitzar-se, és la manera d'estimar-los. Es volen equivocar, treure una experiència d'aquí, i hem d'estar per ells, ajudar-los a discernir, a descobrir que hi ha alguna cosa més. I a aquest "més" jo li dic Déu. El poble és el que és gràcies a la seva aportació religiosa, no es pot obviar l'element de fe en l'acció educativa. Aquestes institucions han estat clau. Igual que moltes altres. Al club d'esplai hi ha gairebé 400 infants i molts manifesten que no tenen fe, però he descobert que hi ha noblesa en ells. I jo els digo que la fe és una proposta, no una imposició. És un camí que es presenta. Uns el transiten i d'altres no.

¿Cómo llegó a oficiar en Marratxí?

El consejo de los sacerdotes determinó que este era el lugar donde me podían destinar. El Obispo de Mallorca me asignó la parroquia de San Alonso, que estuvo unos meses sin un cura fijo. Estoy aquí desde el 10 de enero, aunque ya estuve en los meses de junio, julio y agosto del 2022.

¿Qué le chocó de los mallorquines al aterrizar en la isla?

El pueblo valora mucho lo que se hace por él, fue lo primero que vi al llegar. También me di cuenta de que había un clero envejecido, lo que supone un reto y una acción inmediata. Además, me chocó la necesidad de encontrarse con una iglesia cercana. El pueblo necesita volver a recuperar la confianza en la institución. Debe sentir que la iglesia no está para juzgarle, sino para estar en todas las etapas de la vida. No debe quedarse entre cuatro paredes, debe salir a diferentes escenarios, necesita estar ahí fuera.

¿Qué hizo al llegar?

En primer lugar, me asigné la tarea de conocer la historia del pueblo y la labor de todos los sacerdotes, el porqué han dejado huella en el pueblo. El padre Tomeu y el padre Guillermo han dado mucho y son los puntos que tengo como referencia. La historia no se hace conmigo, yo soy parte de este proceso de continuidad. Sabiendo la historia, puedo tener una dirección y saber que quiero aportar.

¿Cómo le han recibido?

Con muchas expectativas sobre lo que venía a ofrecer. A la hora de presentarme dije: yo no soy Mesías, no vengo a salvar a nadie ni a resolver todos los problemas. En el poco tiempo que llevo aquí he visto que hay un sentido de pertenencia. Antes la gente venía a misa y se iba corriendo a su casa. Ahora no vienen a misa solo por cumplir, hay algo más que les atrae y se quedan a conversar. Me llama la atención la presencia de gente de otras barriadas: de Palma, Son Ferriol, Pòrtol, no solo de Es Pont d'Inca.

¿Se implican los jóvenes?

En Cuba, la presencia en la comunidad cristiana de los jóvenes es pobre. Aquí, la situación es crítica.

El trabajo con los jóvenes es lento y requiere paciencia, pero hay signos de esperanza. Precisamente, fueron los del colegio Santa Teresa los que me pidieron que participara en una formación antes de la graduación. Pude hablar con ellos de temas fundamentales. Dijeron muchas cosas interesantes, y es que a los jóvenes hay que escucharlos, no juzgarlos ni escandalizarse, es la manera de amarlos. Se quieren equivocar, sacar una experiencia de ahí y debemos estar para ellos, ayudarles a discernir, a descubrir que hay algo más. Y a ese "más" yo le llamo Dios.

Este pueblo es lo que es gracias al su aporte religioso, no se puede obviar el elemento de fe a la acción educativa. Estas instituciones han sido clave. Igual que otras. En el *esplai* hay casi 400 niños y muchos manifiestan que no tienen

Com creis que ha afectat la crisi existencial, sanitària i fins i tot econòmica en la fe dels joves?

Avui en dia hi ha una crisi de fe, que respon també a una crisi existencial i d'identitat, que afecta tots els àmbits. La fe ja no és un referent, com ho va ser per a la meva generació. No diu gaire als joves, tenen altres necessitats.

La COVID ens ha ajudat a descobrir una vulnerabilitat i fragilitat existencial. Ha canviat la recerca i els camins existencials dels joves. Davant això, necessitam un suport, alguna cosa que perduri. La fe i la comunitat donen força enemig d'aquestes fluctuacions i aquest desarmament. Seguesc creient que la fe és molt vàlida avui en dia, encara que molts la qüestionin.

I com vareu trobar la fe?

Jo no venc d'un ambient cristià, no tenia cap referent d'església ni de fe pel procés polític i social que es viu a Cuba.

fe, pero he descubierto que hay algo noble en ellos. Y yo les digo que la fe es una propuesta, no una imposición. Es un camino que se presenta. Unos lo transitan y otros no.

¿Cómo cree que ha afectado la crisis existencial, sanitaria e incluso económica a la fe de los jóvenes?

Hoy en día hay una crisis de fe, que responde también a una crisis existencial y de identidad, y que afecta a todos los ámbitos. La fe ya no es un referente, como lo fue para mi generación. No dice mucho a los jóvenes, tienen otras necesidades.

El COVID nos ha ayudado a descubrir una vulnerabilidad y fragilidad existencial. Ha cambiado las búsquedas y los caminos existenciales de los jóvenes. Ante eso necesitamos un soporte, algo que perdure. La fe y la comunidad dan fuerza en medio de este vaivén y este desarme. Sigo creyendo que la fe es muy válida hoy en día aunque muchos la cuestionen.

"Als joves cal escoltar-los, no jutjar-los ni escandalitzar-se, és la manera d'estimar-los"

"A los jóvenes hay que escucharlos, no juzgarlos ni escandalizarse por lo que dicen, es la manera de amarlos"

A deu anys vaig tenir inquietud pel tema de Déu i vaig començar una cerca personal. A mesura que anava trobant respistes sabia que això era el que jo necessitava. Descobrir la fe va canviar la vida d'aquest nin.

Vàreu ser missioner al vostre país natal, no degué ser fàcil...

Vaig ser director d'Obres Missionals Pontificies de Cuba. La meva darrera feina va ser en una parròquia sense temple, composta per desenes de petites comunitats obreres, a on feia més de seixanta anys que l'església no arribava. Els missioners han hagut de reinventar-se per proposar un camí a un poble que no tenia cap referent religiós, generacions senceres sense fe. Va ser una tasca molt dura, vaig crear comunitats cristianes des de zero. Jo era un adolescent en aquells dies, però vaig veure la manera de connectar amb la vida de la gent.

Com s'aconsegueix?

Uf!, amb molta perseverança. Tractava d'aconseguir una relació amb la gent, però a Cuba hi havia molta indiferència respecte al tema de Déu, un element que es viu a Espanya. Però amb la meva experiència prèvia ja no m'espanta.

Davant la indiferència, heu optat per unes misses alegres?

El meu estil de celebrar és molt, molt particular, perquè la fe és alegria. I jo la compartesc, celebra la vida. Un ha de sortir d'aquí, de l'església, amb el goig d'haver-se trobat amb Déu i amb els germans. Unes celebracions alegres es contagien comunitàriament, i això és el que he tractat de transmetre.

¿Y cómo encontró la suya?

Yo no vengo de un ambiente cristiano, no tenía ningún referente de iglesia ni de fe por el proceso político y social que se vive en Cuba. A los diez años tuve una inquietud por el tema de Dios y empecé una búsqueda personal. A medida que iba encontrando respuestas sabía que esto era lo que yo necesitaba. Descubrir la fe cambió la vida de ese niño.

Fue misionero en su país natal, no debió ser fácil...

Fui Director de en Misionales Pontificias de Cuba. Mi último trabajo fue una parroquia sin templo, compuesta por decenas de pequeñas comunidades obreras, donde hacia más de sesenta años que la iglesia no llegaba. La iglesia misionera ha tenido que reinventarse para proponer un camino a un pueblo que no tuvo ningún referente religioso, generaciones enteras sin fe. Fue un trabajo muy duro, creé comunidades cristianas de cero. Yo era un adolescente en aquel entonces, pero vi la manera de conectar con la vida de la gente.

¿Cómo se consigue?

¡Uf! con mucha perseverancia. Trataba de establecer relación con la gente, pero en Cuba había mucha indiferencia con el tema de Dios, un elemento que se vive en España. Pero con mi experiencia previa ya no me asusta.

Ante la indiferencia, ¿ha optado por unas misas alegres?

Mi estilo de celebrar es muy muy particular, porque la fe es alegría. Y yo la comparto, celebro la vida. Tú tienes que salir de aquí, de la iglesia, con un gozo de haberte encontrado con Dios y con los hermanos. Unas celebraciones alegres se

Si surts igual que entres, hi ha alguna cosa que no s'ha fet bé. L'alegria com a estil de vida és una cosa que em caracteritza, en el sentit més personal i profund.

Què és l'alegria per a vós?

L'alegria no és estar sempre amb el somriure d'orella a orella. Hi ha un tipus d'alegria que és permanent, la de continuar lluitant, seguir cap endavant, quan deim "he de continuar" malgrat tot. Concep l'alegria com una actitud, no com un estat d'ànim.

Us agrada conèixer les persones...

Una de les coses que jo procur és, en acabar la missa, acomiadar tothom, d'un en un. I els desitj una bona setmana, i això connecta amb la gent.

Estic molt atent a les persones: si sé que hi ha algú malalt en la comunitat, ho coment i dic "orem per aquesta persona"; o si sé qui s'ha graduat, qui ha aconseguit una fita esportiva... S'ha de donar cabuda a l'església a tot el que passa en la vida de la gent, això crea comunitat. Per exemple, els dilluns vaig a la residència de Can Carbonell a celebrar l'Eucaristia. La fe és important per a les persones vulnerables. L'església ha de continuar sent un element que doni identitat a un poble. El repte d'un és fer que les diferents institucions d'Es Pont d'Inca se sentin connectades amb l'església i que aquesta pugui ser un pont i creï un diàleg amb les diferents institucions socials.

contagian comunitàriamente y eso es lo que he tratado de transmitir. Si sales igual que entras hay algo que no se ha hecho bien. La alegría como estilo de vida es algo que me caracteriza, en lo hondo y muy personal.

¿Qué es la alegría para usted?

La alegría no es estar siempre con la sonrisa de oreja a oreja. Sí hay un tipo de alegría que es permanente, la de seguir luchando, seguir para adelante, cuando decimos "tengo que continuar" a pesar de los pesares. Concibo la alegría como un actitud, no como un estado de ánimo.

Le gusta conocer a las personas...

Una de las cosas que yo procuro es, al terminar la misa, despedir a todo el mundo, uno por uno. Y les deseo una semana bonita, y esto conecta con la gente. Estoy muy atento a las personas: si me entero que hay alguien enfermo en la comunidad, lo comento y digo "vamos a orar por esta persona"; o sé quién se ha graduado, quién ha obtenido un logro deportivo... Todo lo que pasa en la vida de la gente se le tiene que dar cabida en la iglesia, esto crea comunidad. Por ejemplo, los lunes voy a la residencia de Can Carbonell a celebrar la Eucaristía. La fe es importante para las personas vulnerables.

La iglesia tiene que seguir siendo un elemento que dé identidad a un pueblo. El reto de uno es hacer que las diferentes instituciones de Es Pont d'Inca se sientan conectados con la iglesia y que pueda ser un puente y un diálogo con las diferentes instituciones sociales.

Yosbel Lazo, 2023.
Misa a l'Església de
Es Pont d'Inca
Misa en la Iglesia de
Es Pont d'Inca

Com és el vostre dia a dia?

M'aixec a les 6 del matí. El primer que fa un capellà és resar, posar-se en la presència de Déu. Després prenc un cafetet al bar d'en Ramon i salud la gent. Al matí estic ocupat fent coses per a la comunitat, i quan acab, vaig al gimnàs. És una norma crucial per a mi, per salut física i mental, una manera de socialització i d'aprendre de les diferents realitats fora de l'església. A l'horabaixa, atenc la gent, faig missa i, al vespre, em retiro a veure una mica de tele o una pel·lícula.

El millor moment del dia?

Sens dubte, la celebració de l'Eucaristia i la trobada de Déu amb la gent. Encara que estigui cansat, veig que hi ha una connexió, i aquesta és la felicitat més gran que hi ha.

Un passatge favorit de la Biblia?

«He estat enviat a evangelitzar els pobres», de Lluc 4,4-8. És el meu lema sacerdotal i el que m'ha mantingut la meva fe.

Un personatge?

Sant Vicent de Paül, un sacerdot francès del segle XVII que va revolucionar França amb el seu amor i la seva caritat en els moments més difícils.

Un llibre?

San Manuel Bueno, mártir, de Miguel d'Unamuno. La vida d'un sacerdot que va perdre la fe.

Una pel·lícula?

En la meva adolescència vaig veure *Titanic* més de set vegades i destacaria *El Nom de la rosa*. Però m'agraden molt les pel·lícules de vamps i veig totes les de narcotràfic. No m'agraden les pel·lícules tristes, però sí les de terror.

¿Cómo es su día a día?

Me despierto a las 6 de la mañana. Lo primero que hace un cura es rezar, ponerse en la presencia de Dios. Después me voy a tomar un cafecito al bar de Ramón, ahí saludo a la gente. Por la mañana estoy ocupado haciendo cosas por la comunidad y cuando acabo voy al gimnasio. Es una norma importante para mí, por salud física y mental, una manera de socialización y de aprender de las diferentes realidades fuera de la iglesia. Por la tarde atiendo a la gente, hago misa y a la noche me retiro a ver algo de tele o una película.

¿El mejor momento del día?

Sin duda, la celebración de la Eucaristía y el encuentro de Dios con la gente. Aunque estoy cansado, veo que hay una conexión y esa es la mayor felicidad que hay.

Un pasaje favorito de la Biblia

“He sido enviado a evangelizar a los pobres”, de Lucas 4,4-8. Es mi lema sacerdotal y lo que me ha mantenido mi fe.

Un personaje

San Vicente de Paul, un sacerdote francés del siglo XVII que revolucionó Francia con su amor y caridad en los momentos más difíciles.

Un libro

San Manuel Bueno, mártir de Miguel de Unamuno. La vida de un sacerdote que perdió la fe.

Una película

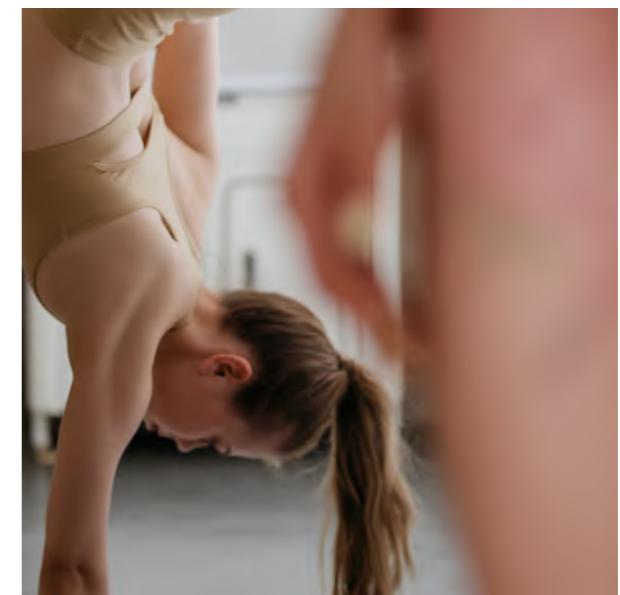
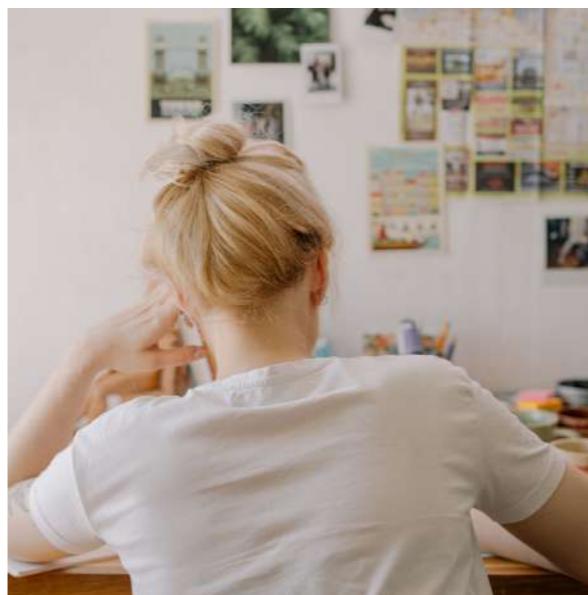
En mi adolescencia vi *Titanic* más de 7 veces y destacaría *El Nombre de la Rosa*, pero me gustan mucho las películas de vampiros y veo todas las de narcotráfico. No me gustan las películas tristes, pero sí las de terror.

Yosbel Lazo, 2023.

CURSOS ANUALES

ceràmica / cuina
acroioga / pintura
lectura / batucada
teatre / escriptura

Inscripcions
671 050 176
espaijove.marratxi.es

CENT ANYS D'HISTÒRIA VIVA

Cien años de historia viva

Remedios Ródenas i Margarita Coll

Els anys els han deixat una adolescència marcada per la guerra, una feina passional i exigent, una dedicació absoluta per la família i un amor autèntic, i atípic, per l'època. Amb motiu del Dia Mundial de la Gent Gran, coneixem dues dones que aquest 2023 han complit 103 anys i que, tot i que les seves històries són molt diferents, tenen territoris comuns, més enllà de Marratxí.

Los años les han dejado una adolescencia marcada por la guerra, un trabajo pasional y exigente, una dedicación absoluta por la familia y un amor auténtico, y atípico, para la época. Con motivo del Día Mundial de las personas de edad, conocemos a dos mujeres que este 2023 han cumplido 103 y que, aunque sus historias son muy diferentes, tienen territorios comunes, más allá de Marratxí.

"La guerra em va robar tres anys de la meva vida"

Remedios Ródenas és la dona més gran de Marratxí. Va néixer el 16 de març de 1920 a Oriola, Alacant, però viu des de fa uns anys al municipi. A l'altra banda de la mar, el 10 de maig, amb només un parell de mesos de diferència, ho va fer a Palma Margarita Coll. Un segle d'experiències en un món que ha canviat molt, i del qual ara només queden anècdotes i records dels quals podem aprendre.

Li deien *l'estrangeira*, pels ulls blaus i els cabells clars. En veure les fotos de la seva joventut, tothom coincideix que na Margarita és la Rita Hayworth mallorquina. L'estil, el tenia: sempre anava de vint-i-un botó, perfectament maquillada i pentinada, fins i tot per estar a casa. Marratxí ha estat ca seva en dues ocasions: durant l'adolescència, en temps de la guerra, i a la jubilació. Ara fa vint-i-vuit anys que hi viu.

Na Remedios, per la seva part, va venir a Mallorca a setze anys, cercant una oportunitat millor en el temps de la Guerra Civil. Una cosina seva, amb una malaltia del cor, la va acollir a canvi de cuidar els nens. Quatre anys després, la cosina va morir, i na Remedios, amb tan sols vint anys, es va casar amb el cap de la família, Joan Sastre Ribera, un home de Costitx vint-i-dos anys més gran que ella. No només va adoptar els dos fills de la parella com si fossin seus, sinó que en va tenir set més. La seva filla petita, Montse, va néixer quan son pare tenia cinquanta anys.

Treballant en la seva passió: un somni per a moltes

Una realitat ben distinta va ser la de na Margarita. A ella sempre li ha agratrat la moda. Quan tenia catorze anys ja anava a classe de tall i confecció amb la seva germana, que també va fer carrera com a patronista. Totes dues varen fer feina plegades durant més de vint anys a una de les tendes més importants de Palma, situada a la cantonada entre el carrer de Sant Miquel, la plaça de la Porta Pintada i el carrer dels Oms. Com a encarregada de la tenda, atenia personatges com Rocío Jurado o Lola Flores, que hi encomanaven els seus vestits. Sempre ha estat una dona molt activa: feia viatges per deixar els nens a l'escola i anava a la compra sempre entaconada, fins que varen comprar un 600. «Tenc el record d'una mare moderna, perquè la majoria de dones de l'època quedaven a ca seva», diu la seva única filla, Eugènia.

Aquesta, de fet, va ser la realitat de na Remedios, que va treballar a moltes cases fent net i cuidant els infants, quan no es trobava a Alemanya treballant als comerços del seu marit o a França fent la verema. «Ens deixava a l'escola a les set i se n'anava amb una esponja gegant davall el braç, un poal i un pedaç a fer feina a totes les cases que podia», diu la seva filla

"La guerra me robó tres años de mi vida"

Remedios Ródenas es la mujer más mayor de Marratxí. Nació el 16 de marzo de 1920 en Oriuela, Alicante, pero vive desde hace unos años en el municipio. Al otro lado del mar, el 10 de mayo, con solo un par de meses de diferencia, lo hizo en Palma Margarita Coll. Un siglo de experiencias en un mundo que ha cambiado mucho, y del que ahora sólo quedan anécdotas y recuerdos de los que podemos aprender.

La llamaban la *extranjera*, por sus ojos azules y el cabello claro. Viendo las fotos de su juventud, todo el mundo coincide en que Margarita es la Rita Hayworth mallorquina. El estilo, lo tenía: siempre iba de punta en blanco, perfectamente maquillada y peinada, incluso para estar por casa. Marratxí ha sido su hogar en dos ocasiones, durante su adolescencia, en tiempos de la guerra, y en la jubilación. Hace veintiocho años que vive en el municipio.

Remedios, por su parte, vino a Mallorca con dieciséis años, buscando una oportunidad mejor en el tiempo de la Guerra Civil. Una prima suya, con una enfermedad del corazón, la acogió a cambio de cuidar a los niños. Cuatro años después, la prima falleció, y Remedios, con tan solo veinte años, se casó con el padre de familia, Joan Sastre Ribera, un hombre de Costitx veintidós años mayor que ella. No solo adoptó a los dos hijos de la pareja como si fuesen suyos, si no que tuvo siete más. Su hija pequeña, Montse, nació cuando su padre tenía cincuenta años.

Trabajando en su pasión: un sueño para muchas

Una realidad bien distinta fue la de Margarita. A ella siempre le ha gustado la moda. Con catorce años ya iba a clase de corte y confección con su hermana, que hizo carrera también como patronista. Ambas trabajaron juntas durante más de veinte años en una de las tiendas más importantes de Palma, situada en la esquina entre la calle Sant Miquel, la Plaça de la Porta Pintada y Oms. Como encargada de la tienda, atendía a personajes de la talla de Rocío Jurado o Lola Flores, que pedían sus vestidos allí. Siempre ha sido una mujer muy activa: hacía viajes para dejar a los niños en el colegio e iba a la compra siempre entaconada, hasta que compraron un 600. «Tengo el recuerdo de una madre moderna, porque la mayoría de mujeres de la época se quedaban en casa», dice su única hija, Eugenia.

Ésta, de hecho, fue la realidad de Remedios, que trabajó en muchas casas limpiando y cuidando a los niños, cuando no se encontraba en Alemania trabajando en los comercios de su marido o en Francia haciendo la vendimia. «Nos dejaba en el colegio a las siete y se iba con una esponja gigante bajo

Montse. Però la feina que més li va agradar va ser la d'estar al capdavant del Bar Remedios amb el seu marit, que va batejar el local amb el seu nom. "El bar ha estat la seva passió i la seva vida. Ella mateixa ideava el menú i la carta de tapes i plats mallorquins, però també li agradava fer bunyols per a tot el barri". El local, que era a ca seva, va passar als seus fills amb el nom de Bar Es Taller, i va desaparèixer fa només un parell d'anys.

Per la seva part, el marit de na Margarita també li va voler fer un homenatge: el seu negoci es coneixia amb el nom de Supermercado Coll.

Un matrimoni poc comú

A 103 anys, na Remedios troba molt a faltar en Joan, que va morir l'any 1981. Va tenir un matrimoni feliç, en què el sentit de l'humor era compartit. "Es portava molt bé amb mi, jo feia el que volia", diu na Remedios. La seva filla ho confirma: "L'única cosa que no li deixava fer era pintar-se les unges de vermell i anar en sabatilles d'estar per casa". Tot i ser un home recte amb els fills, esclatava de rialles amb la seva dona. Un any, el Dia de Reis, ell li va amagar una llagosta viva al llit. Ella no es quedà enrere. "Ha estat una dona molt alegre, molt bandarra".

El matrimoni de na Margarita també va ser atípic per l'època. Ella era més gran que ell i ja tenia una trentena d'anys quan es varen conèixer. De família militar, Pepe Victory, menorquí, va arribar a Mallorca per fer la *mili*, però curiosament abans va fer feina d'aprenent de sastre. El nexe d'unió d'aquesta parella va ser també una cosina, la d'ell. Na Margarita anà a ca la seva amiga per anar juntes a ballar. Allà, el seu futur marit l'esperava. Aquella nit una espurna va sorgir i des de llavors no es varen separar.

En seixanta-cinc anys de matrimoni "sempre he fet lo que he volgut", diu na Margarita. Però admet que, per sortir-se'n, s'hi ha de posar voluntat, i la família, per davant de tot. En Pepe, que també va arribar als noranta, morí fa un parell d'anys, i és molt enyorat. Estaven molt units i es preocupaven l'un per a l'altra, un dels secrets per poder tenir un matrimoni feliç.

Una vida marcada per la guerra

Na Remedios recorda especialment la presència de los militares a su alrededor, ya que la casa familiar se encontraba en el barrio palmeano del Amanecer, en la calle

el brazo, un cubo y un trapo, a trabajar en todas las casas que podía", dice su hija Montse. Pero el trabajo que más le gustó fue al frente del Bar Remedios con su marido, que bautizó el local con su nombre. "El bar ha sido su pasión y su vida. Ella misma ideaba el menú y la carta de tapas y platos mallorquines, pero también le gustaba hacer buñuelos para todo el barrio". El local, que estaba en su propia casa, pasó a sus hijos con el nombre de Bar Es Taller, y desapareció hace sólo unos años.

Por su parte, el marido de Margarita también le quiso hacer un homenaje: su negocio era conocido con el nombre Supermercado Coll.

Un matrimonio poco común

A los 103 años, Remedios echa mucho en falta a Joan, que murió en 1981. Tuvo un matrimonio feliz, donde el sentido del humor era compartido. "Se portaba muy bien conmigo, yo hacía lo que quería", dice Remedios. Su hija lo confirma: "La única cosa que no le dejaba hacer era pintarse las uñas de rojo e ir en zapatillas de estar por casa". Aunque fue un hombre recto con los hijos, se deshacía en risas con su mujer. Un año, el día de Reyes, él le escondió una langosta viva en la cama. Ella no se queda atrás. "Ha sido una mujer muy alegre, muy gamberra".

El matrimonio de Margarita también fue atípico para la época. Ella era mayor que él y ya tenía una treintena de años cuando se conocieron. De familia militar, Pepe Victory, menorquín, llegó a Mallorca para hacer la *mili*, pero curiosamente, antes trabajó de aprendiz de sastre. El nexo de unión de esta pareja fue también una prima, la de él. Margarita se dirigió a casa de su amiga para ir juntas a bailar. Allí, su futuro marido, la esperaba. Aquella noche surgió una chispa y desde entonces no se separaron.

En sesenta y cinco años de matrimonio "siempre he hecho lo que he querido", dice Margarita. Pero admite que para salir adelante se debe poner voluntad, y la familia, por delante de todo. Pepe, que también llegó a los noventa, murió hace unos años, y se le añora mucho. Estaban muy unidos y se preocupaban el uno por el otro, uno de los secretos para poder tener un matrimonio feliz.

Una vida marcada por la guerra

Remedios recuerda especialmente la presencia de los militares a su alrededor, ya que la casa familiar se encontraba en el barrio palmeano del Amanecer, en la calle

palmesà d'El Amanecer, al carrer de Gabriel Fuster, molt a prop del quarter de Son Busquets. "La caserna és l'única cosa que queda en peus d'aquella època. Allà es feia la *mili* i feien guàrdia a la caseta que dona al carrer". Quan va arribar, el barri era un camp d'ametlers i la pobresa era més que visible. Tot i així va criar nou fills. No passaren fam gràcies a la botiga de queviures del seu marit, a la plaça dels Patins de Palma. Na Remedios és la segona de cinc germans, dos nens i dues nenes. Amb el temps, quan va anar prosperant, les germanes varen venir a l'illa i també es casaren amb mallorquins, com va fer ella l'any 1940.

La guerra, en canvi, va marcar especialment la vida de na Margarita. Va haver d'abandonar Palma després de la caiguda d'una bomba a la Porta de Sant Antoni. La seva germana, que visitava una amiga en aquell moment, va tenir temps d'amagar-se en un refugi. Ella va sobreviure, la seva amiga no. Després d'aquest episodi, la família va trobar a Pòrtol la tranquil·litat que els mancava a la ciutat. Allà hi visqueren del 1917 al 1919. Caminaven des de Palma i, en arribar al poble, varen ser acollits pels propietaris del cinema. De fet, na Margarita es va fer molt amiga de les filles. Una amistat que no s'ha perdut en el temps, ja que fins fa poc s'han continuat visitant.

En aquell moment, tenía 16 años. Sus recuerdos de adolescencia son muy solitarios: "la guerra me robó tres años de mi vida". Sin chicos en el pueblo - todos luchaban en el frente -, el único entretenimiento era juntarse con un par de amigas y dar una vuelta por las calles de Pòrtol. El padre de Margarita alquiló una planta baja llena de higueras, y aprovechó la tierra para sembrar patatas y otras verduras para intercambiar víveres. Su madre iba en tren, cambiando los productos del huerto por gallinas u otros alimentos. La familia volvió a Marratxí en 1995, para vivir su jubilación.

Malgrat tenir una vida dura, aquestes dues dones tenen una altra cosa en comú: el somriure que les陪伴 en cadascuna de las fotos, sigui de l'època que sigui. L'esperit alegre i valent i la resiliència, adquirida per les circumstàncies, és el que ha fet que totes dues arribin a complir més de cent anys. Cent anys d'història viva.

Margarita Coll i Remedios Ródenas

Gabriel Fuster, muy cerca del cuartel de Son Busquets. "El cuartel es la única cosa que es la única cosa que queda en pie de aquella época. Allí se hacía la *mili* y hacían guardia en la garita que da a la calle". Cuando llegó, el barrio era un campo de almendros y la pobreza era más que visible. Aún así, crió a nueve hijos. No pasaron hambre gracias a la tienda de alimentación de su marido, en la plaza dels Patins de Palma. Remedios es la segunda de cinco hermanos, dos niños y dos niñas. Con el tiempo, cuando fue prosperando, las hermanas se vinieron a las islas y también se casaron con mallorquines, como hizo ella en 1940.

La guerra, en cambio, marcó especialmente la vida de Margarita. Tuvo que abandonar Palma después de la caída de una bomba en la Porta de Sant Antoni. Su hermana, que visitaba a una amiga en ese momento, tuvo tiempo de esconderse en un refugio. Ella sobrevivió, su amiga no. Después de aquel episodio, la familia encontró en Pòrtol la tranquilidad que les faltaba en la ciudad. Allí vivieron desde 1917 a 1919. Caminaban desde Palma y, al llegar al pueblo, fueron acogidos por los propietarios del cine. De hecho, Margarita se hizo muy amiga de las hijas. Una amistad que no se ha perdido en el tiempo, ya que hasta hace poco, se seguían visitando.

En ese momento, tenía 16 años. Sus recuerdos de adolescencia son muy solitarios: "la guerra me robó tres años de mi vida". Sin chicos en el pueblo - todos luchaban en el frente -, el único entretenimiento era juntarse con un par de amigas y dar una vuelta por las calles de Pòrtol. El padre de Margarita alquiló una planta baja llena de higueras, y aprovechó la tierra para sembrar patatas y otras verduras para intercambiar víveres. Su madre iba en tren, cambiando los productos del huerto por gallinas u otros alimentos. La familia volvió a Marratxí en 1995, para vivir su jubilación.

A pesar de tener una vida dura, estas mujeres tienen otra cosa más en común: la sonrisa que las acompaña en cada uno de las fotos, sea de la época que sea. El espíritu alegre y valiente y la resiliencia, adquirida por las circunstancias, es lo que ha hecho que ambas lleguen a cumplir más de cien años. Cien años de historia viva.

RUTES SALUDABLES

Rutes saludables

Caminar amb els veïnats: una manera de mantenir-se en bona forma física i mental

Segons els especialistes, passejar és l'activitat física que més beneficis aporta a la salut i que menys riscs té. A més, és una pràctica que no requereix un equipament car o instal·lacions, i s'adapta segons l'edat i l'estat de salut. Juntament amb una alimentació saludable, ajuda a prevenir les anomenades malalties evitables, com ara els trastorns cardiovasculars, l'obesitat, alguns tipus de càncer i la diabetis tipus 2.

Amb l'objectiu de fomentar l'activitat i la socialització entre els veïns, entitats, associacions i ciutadans dels barris de Marratxí, l'Ajuntament i la Conselleria de Salut han dissenyat el projecte de rutes saludables entorn dels centres de salut municipals. La iniciativa proposa tres rutes adaptades a la vida quotidiana i en un entorn proper. Es fan tot l'any i, des de 2020, no fa falta inscripció prèvia, només anar al centre de salut corresponent uns minuts abans de l'hora indicada.

Les Rutes

› Son Ramonell

El Centre de Salut Muntanya fa dues rutes, una de 3,5 km i una altra de 4,6 km. Les fan dos pics a la setmana, els dimarts i els divendres de les 8.30 h a les 9.30 h. Una vegada al mes es desplacen a Pòrtol i fan una ruta per aquesta localitat.

› Ruta d'es Fang

L'Associació de Persones Majors des Turó, a Pòrtol, aprofita per fer un recorregut que passa per dues ollerías: Cas Canonge i Can Vent. Caminen 4,33 km en una ruta circular que comença a la plaça de Can Flor, i que va i torna pel camí de Can Rafel i pel camí de sa Garriga.

El Centro de Salud Muntanya realiza dos rutas, una de 3,5 km y otra de 4,6 km. Las realizan dos veces a la semana, martes y viernes de 8:30 a 9:30h. Una vez al mes se desplazan a Pòrtol y realizan una ruta por esta localidad.

› Sa Cabana i Es Pont d'Inca

La ruta del Centre de Salut Martí Serra és circular i passa per la plaça —el centre neuràlgic del barri—, per una zona verda molt àmplia, arriba a la urbanització Can Carbonell i torna al centre de salut. En total són 2,94 km. Les sortides es fan els dimarts i els divendres a les 8.30 h, amb una durada aproximada d'una hora.

La ruta del Centro de Salud Martí Serra es circular y pasa por la plaza, el centro neurálgico del barrio, hasta una zona verde muy amplia llegando a la urbanización Can Carbonell y volviendo al centro de salud. En total 2,94 km. Las salidas se realizan los martes y viernes a las 8.30h, con una duración aproximada de una hora.

TEATRE I GÒSPEL PER A UNA MILLOR SALUT MENTAL

Teatre y gospel para una mejor salud mental

Si voleu apuntar-vos a qualsevol de les iniciatives o demanar que a la vostra zona s'organitzin activitats terapèutiques, podeu escriure un correu a:

Si queréis apuntaros a cualquiera de las iniciativas o pedir que en vuestra zona se organicen actividades terapéuticas, podéis escribir un correo a:

sanitat@marratxi.es

Fomentar la socialització és molt important per reforçar l'autoestima i evitar agreujar la depressió o l'ansietat, tan presents avui en dia. Molt més enllà d'unes classes d'expressió corporal, la nova iniciativa de teatre terapètic gratuït vol crear un espai en què poder gaudir, riure, aprendre a comunicar-se i a controlar les emocions, i potenciar la memòria i la concentració.

Precisament aquests són alguns dels objectius que s'ha marcat l'àrea de Salut de l'Ajuntament amb aquesta iniciativa setmanal, que es farà tots els dilluns de les 17 h a les 19 h a partir del 2 d'octubre. L'Espai Jove d'Es Pont d'Inca acull aquestes classes de teatre terapètic, dirigit a homes i dones de qualsevol edat residents a Marratxí.

No és la primera vegada que el consistori organitza una activitat vinculada a l'expressió artística amb finalitats terapèutiques. L'any 2022, més de vuitanta persones varen omplir el primer taller de góspel, que va suposar tot un èxit de convocatòria. Per això, a partir del 4 d'octubre es repetirà a l'església des Pla de Na Tesa. De la mateixa manera, el crotxet, que va ajuntar una trentena de persones per dissenyar l'umbracle que decora la plaça dels Donants de Sang, continuarà durant la tardor i l'hivern. L'arbre de Nadal de la plaça de l'Església espera ansiós les decoracions.

Ara mateix, es Pla de Na Tesa aglutina totes les activitats terapèutiques, però l'objectiu és que cadascuna de les zones del municipi compti amb les seves pròpies activitats. Evitar la mobilitat entre nuclis i facilitar l'accés a aquests cursos són algunes de les fites de l'àrea de Salut del consistori.

Fomentar la socialización es muy importante para reforzar la autoestima y evitar agravar la depresión o ansiedad, tan presentes hoy en día. Mucho más allá de unas clases de expresión corporal, la nueva iniciativa de teatro terapéutico gratuito pretende ser un espacio donde disfrutar, reír, aprender a comunicarse, controlar las emociones y potenciar la memoria y la concentración.

▼
Concert del taller de gospel
Concierto del taller de gospel
2022

Precisamente éstos son algunos de los objetivos que se han marcado desde el Área de Salud del Ayuntamiento para esta iniciativa semanal, que se llevará a cabo todos los lunes de 17 a 19 horas a partir del 2 de octubre. El Espai Jove de Es Pont d'Inca acoge estas clases de teatro terapéutico, dirigido a hombres y mujeres de cualquier edad residentes en Marratxí.

No es la primera vez que el consistorio organiza una actividad vinculada a la expresión artística con fines terapéuticos. En 2022 más de ochenta personas llenaron el primer taller de gospel, que supuso todo un éxito de convocatoria. Por ello, a partir del 4 de octubre se repetirá en la iglesia de Es Pla de Na Tesa. Del mismo modo, el crotxet, que juntó a una treintena de personas para diseñar el umbráculo que decora la plaza Donants de Sang, continuará durante el otoño y el invierno. El árbol de Navidad de la plaza de l'Església espera ansiosos sus decoraciones.

Ahora mismo, Es Pla de Na Tesa aglutina todas las actividades terapéuticas, pero el objetivo es que cada una de las zonas del municipio cuente con las suyas propias. Evitar la movilidad entre núcleos y facilitar el acceso a estos cursos es uno de los hitos del Área de Salud del consistorio.

GIMNÀSTICA: ESFORÇ EN SILENCI

Gimnasia: esfuerzo en silencio

A Marratxí hi ha al voltant de 400 gimnastes que entrenen una mitjana de quatre hores diàries. Ho fan per dues raons: estimen aquest esport i volen arribar a l'èxit

La gimnàstica, en totes les modalitats, és un dels esports més exigents. Tot i que sigui dels més practicats en l'àmbit nacional, també és un dels grans oblidats. A finals d'agost, València va ser l'amfitriona del Mundial de Gimnàstica Rítmica, classificatòria per als Jocs Olímpics de París 2024. Va comptar amb la representació de vuit gimnastes espanyoles, que varen aconseguir la medalla de plata en la modalitat de cinc cèrcols i de bronze a la general. Cap d'aquelles dues medalles, a pesar de l'esforç que suposen, varen atreure els focus mediàtics.

Marratxí, bressol de grans gimnastes

El municipi disposa de quatre clubs que practiquen sense paua aquest esport. Esforç, constància, perseverança, disciplina, resiliència i molts altres valors són els que s'inculquen des de ben petites a aquestes esportistes.

Conscients de la duresa de triomfar en aquest esport, aquestes nines entrenen aproximadament sis dies a la setmana (inclosos els dissabtes i festius), amb una mitjana de quatre hores diàries. Les competicions que duren tot el dia, tant a l'illa com fora, limiten el seu temps per a l'oci o l'estudi. L'aportació incondicional de la família, en tots els casos, és fonamental.

En Marratxí hay alrededor de 400 gimnastas que entranan una media de cuatro horas diarias. Lo hacen por dos razones: aman este deporte y quieren llegar a lo más alto

La gimnasia, con todas sus modalidades, es uno de los deportes más exigentes. Aunque sea de los más practicados a nivel nacional, también es uno de los grandes olvidados. A finales de agosto, Valencia fue la anfitriona del Mundial de Gimnasia Rítmica, previa clasificatoria para los Juegos Olímpicos de París 2024. Contó con la representación de 8 gimnastas españolas que consiguieron medalla de plata en la modalidad de cinco aros y bronce en la general. Ninguna de esas dos medallas, a pesar del esfuerzo que suponen, atrajeron los focos mediáticos.

Marratxí, cuna de grandes gimnastas

El municipio cuenta con cuatro clubs que practican incansablemente este deporte. Esfuerzo, constancia, perseverancia, disciplina, resiliencia y un largo etcétera, son valores que les inculcan desde pequeñas a estas deportistas.

Conscientes de lo duro que es llegar a lo más alto, estas niñas entranen aproximadamente seis días a la semana (incluidos sábados y festivos), una media de cuatro horas diarias. Competiciones que duran todo el día, tanto dentro como fuera de la isla, limitan su tiempo para el ocio o el estudio. El apoyo incondicional de la familia, en todos los casos, es fundamental.

Club Gimnàstic Es Pla

Als horabaises, a la Fundació Asnimo, entrenen les nines de Catalina Rosselló i Miquel Otero, mare i fill, que fa molts d'anys que preparen grans gimnastes, amb resultats molt bons. El club es va fundar el 2010, amb l'objectiu principal de difondre la gimnàstica i donar suport als esportistes. "No podria tenir un millor company ni successor que el meu fill, serà un gran entrenador", diu Rosselló, emocionada quan explica la implicació familiar en el club.

L'equip tècnic està format per 15 professionals, incloent-hi preparadors físics, psicòleg i fisioterapeuta. D'aquesta manera, les 170 alumnes que venen a aquest club estan preparades per competir. "Aquí no se separen les bones de les dolentes, aquí totes aprenem les unes de les altres, aquesta és la meva filosofia", explica Rosselló.

Carmen Morales, de 16 anys; Ainara Bometón, de 15, i Catalina Maria Ripoll, de 19, ja han assolit grans èxits. Na Carmen és de Marratxí i entraña aquí de tota la vida. N'Ainara i na Catalina venen des de Llucmajor, encara que se senten com a casa. "No em donaven el suport que necessitava com a esportista i vaig veure que en aquest club podia avançar i rebre'l", explica na Catalina.

Les nines, quan competeixen, són conscientes que necessiten un alt nivell de concentració. Cadascuna ho fa a la seva manera: na Caterina s'aïlla i no vol parlar amb ningú, n'Ainara es pega toques a la cama i na Carmen es posa els auriculars i escolta Taylor Swift.

Quan parlen del moment més feliç que han viscut en aquest esport, totes tres hi coincideixen: "Quan entrarem a la Lliga Iberdrola, és com un somni, perquè a més no entres sola, entres amb tot l'equip", afirman a l'uníson.

Club Gimnàstic
Es Pla
2023

Club Gimnàstic Es Pla

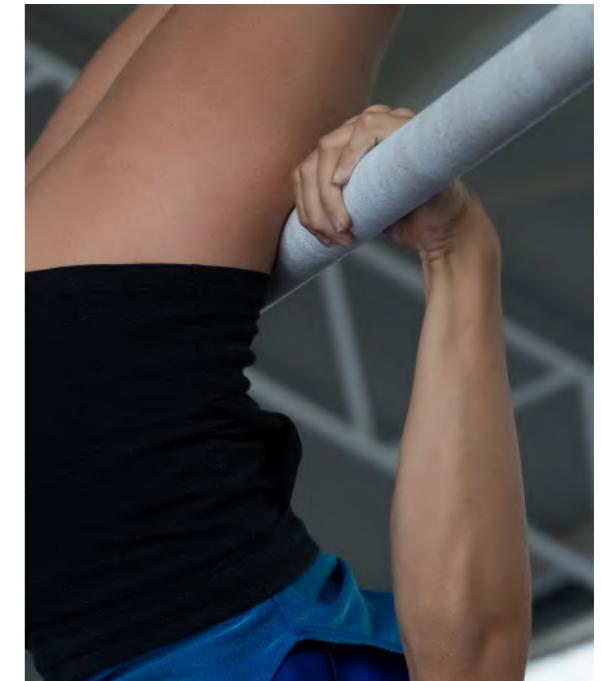
Por las tardes, en la Fundación Asnimo, entran las chicas de Catalina Rosselló y Miquel Otero, madre e hijo, que llevan muchos años entrenando a grandes gimnastas, con muy buenos resultados. El club se fundó en 2010, con el principal objetivo de difundir la gimnasia y el apoyo hacia las deportistas. "No podría tener mejor acompañante, ni sucesor, que mi hijo, será un gran entrenador" dice Rosselló, emocionada al explicar la implicación familiar en el club.

El equipo técnico está formado por 15 profesionales, incluyendo preparadores físicos, psicólogo y fisioterapeuta. Así, las 170 alumnas que vienen a este club están preparadas para competir. "Aquí no se separan las buenas y las malas, aquí aprendemos todas, las unas de las otras, es mi filosofía", explica Rosselló.

Carmen Morales, de 16 años; Ainara Bometón, de 15, y Catalina Maria Ripoll, de 19, ya han conseguido grandes éxitos. Carmen es de Marratxí y lleva toda la vida entrenando aquí. Ainara y Catalina, vienen desde Llucmajor, aunque se sienten como en casa. "No me daban el apoyo como deportista que necesitaba y vi que en este club podía avanzar y recibirla", cuenta Catalina.

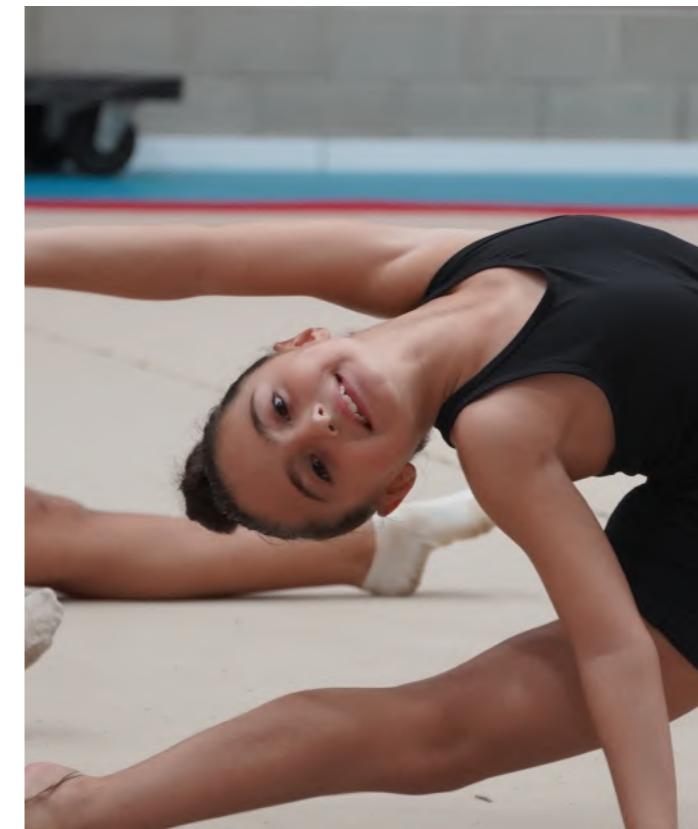
Las chicas, cuando van a competir, son conscientes de que necesitan un alto nivel de concentración. Cada una lo hace a su manera: Catalina se aisla y no quiere hablar con nadie, Ainara se da toquecitos en la pierna y Carmen se pone los cascos y escucha a Taylor Swift.

Cuando hablan del momento más feliz que han vivido en este deporte las tres coinciden: "cuando conseguimos entrar en la Liga Iberdrola, es como un sueño, porque además no entramos sola, entramos con todo el equipo", afirman al unísono.

Gimnasia Rítmica Es Pont d'Inca
2023

Gimnàstica Costa i Llobera
2023

Club Gimnàstica Rítmica Costa i Llobera

Hablar de este club, es hablar de Beby Arco. La veterana hace aproximadamente 38 años que enseña este deporte. Empezaron a entrenar en las aulas del Costa i Llobera y cuando tenían que lanzar los objetos salían al patio para conseguir la altura necesaria. Hasta que se abrió el pabellón del colegio y se trasladaron allí. “Siempre me he mostrado muy agradecida por las instalaciones que nos han dado”, explica Arco.

El club combina grupos de competición, precompetición y escolta separados por edades, para así hacer entrenamientos más enfocados y especializados. Algunas de sus pequeñas artistas han sido citadas para la Selección Española.

La entrenadora coincide en que es un deporte que no está reconocido como se merece, y añade: “lleva toda la vida practicándose y funciona, hay que dejarlo vivir y no poner barreras”.

Club Gimnasia Rítmica Pont d'Inca

Verónica Ruiz hace 27 años que capitanea aquest equip de competició, encara que ja era entrenadora abans que es fundàs. Des del 1997, aquest club ha vist créixer i triomfar grans esportistes. Al pavelló de l'IES Marratxí fan volar cèrcols, maces, cordes, pilotes i cintes, acció que fusionen amb coreografies que practiquen infinites vegades per fer-ho a la perfecció quan arribi el dia de la competició.

El club compta amb un equip tècnic de quatre persones que animen les seves esportistes a millorar cada dia. Els grups d'entrenament es divideixen per nivells i per competicions. En aquest inici de temporada ja hi ha 61 alumnes fitxades.

Algunes nines practiquen gimnàstica rítmica perquè els encanta, però el procés i els nervis d'anar a una competició no és tan senzill. “Tienen moltíssima competencia, al Campeonato de España hi pot haber 250 niñas y se lo juegan todo en un minuto y medio”, explica Verónica. A més, aquest esport té un dels jurats més estrictos, els membres del qual vigilan que cada exercici s'executi a la perfecció.

L'entrenadora afirma que és un esport oblidat, encara que per a les famílies que el viuen i el practiquen, que són moltes, és el més important i no conceben un dia a dia sense. “Jo estim aquest esport, i el que vull és que les meves petites l'estimin igual”, assegura na Verónica.

Club Gimnasia Rítmica Pont d'Inca

Verónica Ruiz hace 27 años que capitanea este equipo de competición, aunque ya era entrenadora antes de que se fundara. Des de 1997, este club ha visto crecer y triunfar a muchas grandes deportistas. En el pabellón del IES Marratxí hacen volar sus aros, mazos, cuerdas, balones y cintas, fusionado con coreografías que practican infinitas veces para hacerlo a la perfección cuando llegue el día de la competición.

El club cuenta con un equipo técnico de cuatro personas que animan a sus deportistas a mejorar cada día. Los grupos de entrenamiento se dividen por niveles y por competiciones. En este arranque de temporada ya hay 61 alumnas fichadas.

Algunas niñas practican gimnasia rítmica porque les encanta, pero el proceso y los nervios de ir a una competición no es tan sencillo. “Tienen muchísima competencia, en el Campeonato de España puede haber 250 niñas y se lo juegan todo en un minuto y medio”, explica Verónica. Además, este deporte cuenta con uno de los jurados más estrictos que vigilan que cada ejercicio se ejecute a la perfección.

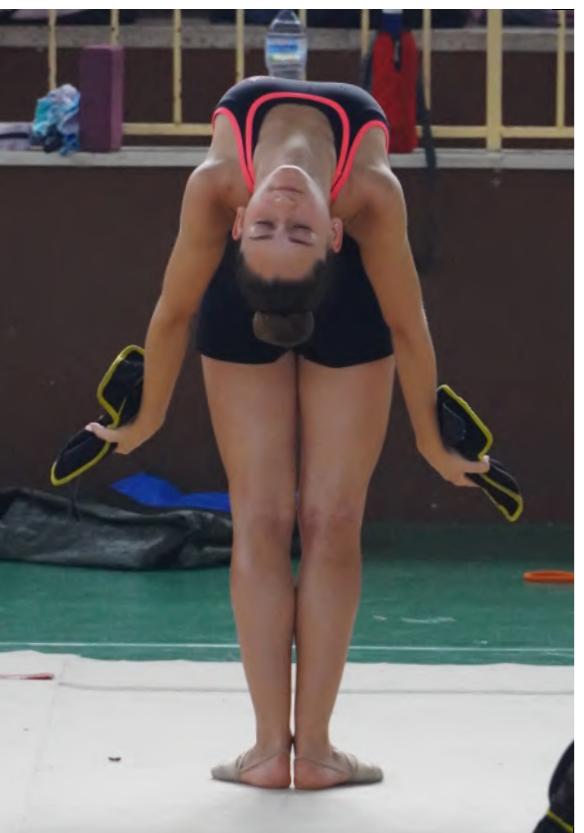
La entrenadora afirma que es un deporte muy olvidado, aunque para las familias que lo viven y lo practican, que son muchas, es lo más importante y no conciben un día a día sin él. “Yo amo este deporte, y lo que quiero es que mis pequeñas lo quieran igual”, asegura Verónica..

Club Gimnàstica Rítmica Costa i Llobera

Parlar d'aquest club és parlar de Beby Arco. La veterana fa aproximadament 38 anys que ensenya aquest esport. Va començar a entrenar a les aules del Costa i Llobera i quan havien de llançar els objectes sortien al pati per aconseguir l'alçada necessària. Fins que es va obrir el pabelló del col·legi i s'hi varen traslladar. “Sempre m'he mostrat molt agraïda per les instal·lacions que ens han donat”, explica Arco.

El club combina grups de competició, precompetició i escolta separats per edats, per així fer entrenaments més enfocats i especialitzats. Algunes de les seves petites artistes han estat citades per a la Selecció Espanyola.

L'entrenadora coincideix que és un esport que no està reconegut com es mereix, i afegeix: “Fa tota la vida que es practica i funciona, cal deixar-lo viure i no posar barreres”.

Gimnasia La Salle Pont d'Inca

El club va obrir les portes fa aproximadament 20 anys. Va començar sent una extraescolar de la mà de Marga Minuesa, amb l'ajuda de la seva germana Lorena. Les dues germanes, que ja practicaven aquest esport quan eren petites, asseguren que els ha ensenyat molts valors i molta disciplina, i volen que les alumnes també els adquireixin. Abans de fer l'any d'activitat, ja varen veure el potencial de moltes de les gimnastes. Avui són responsables d'un club que ha aconseguit un gran nombre de medalles en competicions nacionals.

“El que sempre hem intentat és que les nines s’ho passin bé. És un esport molt divertit en el qual han de saber manejar molts d’aparells; per això, ja des de petites intentam que s’hi familiaritzin i que vegin la gimnàstica com un joc més que no una obligació», explica Lorena.

Entrenen al voltant de 80 nines, cinc dies a la setmana, “que venen perquè els encanta”, afirma na Marga. Per fer-ho, tenen l’ajuda de 4 monitores exalumnes seves, cosa que passa moltes vegades.

Els quatre clubs i les seves quatre entrenadores fan feina sense descans perquè la il·lusió de moltes nines es converteixi en una realitat, perquè gaudir de cada entrenament, aprenentatge i lluita culmini amb les mans tocant el cel.

Los cuatro clubs y sus cuatro entrenadoras trabajan sin descanso para que la ilusión de muchas niñas se convierta en una realidad, para que disfrutar de cada entrenamiento, aprendizaje y lucha culmine con sus manos tocando el cielo.

Gimnasia La Salle Pont d'Inca

El club abrió sus puertas hace aproximadamente 20 años. Empezó siendo una extraescolar de la mano de Marga Minuesa, con la ayuda de su hermana Lorena. Las dos hermanas, que ya practicaban este deporte cuando eran pequeñas, aseguran que les ha enseñado muchos valores y disciplina y quieren que sus alumnas también los adquieran. Antes de cumplir el año de actividad, ya vieron el potencial de muchas de las gimnastas. Hoy son las responsables de un club que ha conseguido un gran número de medallas en competiciones nacionales.

“Lo que siempre hemos intentado es que las niñas se lo pasen bien. Es un deporte muy divertido en el que tienen que saber manejar muchos aparatos; por eso ya desde pequeñas intentamos que se familiaricen con ellos y lo vean como un juego mas que una obligación”, explica Lorena.

Entrenan alrededor de 80 niñas, cinco días a la semana, “que vienen porque les encanta”, afirma Marga. Para hacerlo, cuentan con la ayuda de 4 monitoras exalumnas suyas, algo que ocurre en muchas ocasiones.

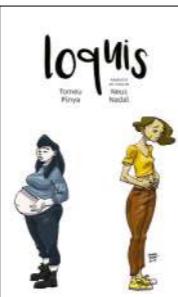

Biblioteques
de Marratxí

LES BIBLIOTEEKS RECOMANEN LAS BIBLIOTECAS RECOMIENDAN...

LOQUIS

Tomeu Pinya, adaptació de Neus Nadal adaptación de Neus Nadal

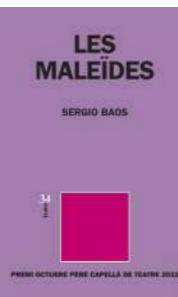

El dibujante Tomeu Pinya adapta a cómic la obra teatral de la dramaturga Neus Nadal amb un proyecto conjunt del Teatre Principal i Dolmen Editorial. Ser o no ser pares, aquella és la qüestió. Un moment crucial en la vida de moltes personas, les quals el celebren, el lamenten, el desitgen o fins i tot l'eviten, cadascú a la seva manera. *Loquis* és un breu mostrari de casos inspirats en històries reals. Una crònica social emotiva, tendra i romàntica, però també dura, aspra i rotunda. Com la vida mateixa.

El dibujante Tomeu Pinya adapta a cómic la obra teatral de la dramaturga Neus Nadal con un proyecto conjunto del Teatro Principal y Dolmen Editorial. Ser o no ser padres, esa es la cuestión. Un momento crucial en la vida de muchas personas, que lo celebran, lamentan, desean o incluso lo evitan, cada uno a su manera. *Loquis* es un breve muestrario de casos inspirados en historias reales. Una crónica social emotiva, tierna y romántica, pero también dura, aspra y rotunda. Como la vida misma.

LES MALEIDES

Sergio Baos

L’obra escrita pel mallorquí Sergio Baos i adaptada al còmic per Flavia Gargiulo ha rebut el Premi Octubre Pere Capellà de Teatre. Narra la història de tres generacions de dones, àvia, filla i neta, totes abandonades d’una manera o una altra. Fugen de vides complicades, però amb la sensació de no tenir control sobre la seva pròpia existència. I d’aquesta fugida individual que les separarà sorgirà la necessitat de retrobar-se de nou. Una recerca que les conduirà a una església, a un convent, a un prostíbul, a una casa d’acollida... Un viatge per carreteres de mala mort amb una furgoneta a mil per hora.

La obra escrita por el mallorquí Sergio Baos y adaptada al cómic de Flavia Gargiulo ha recibido el Premio Octubre Pere Capellà de Teatre. Narra la historia de tres generaciones de mujeres, abuela, hija y nieta, todas abandonadas de una forma u otra. Huyen de vidas complicadas, pero con la sensación de no tener control sobre su propia existencia. Y de esa fuga individual que las separará surgirá la necesidad de reencontrarse de nuevo. Una búsqueda que las conducirá a una iglesia, a un convento, a un prostíbul, a una casa de acogida... Un viaje por carreteras de mala muerte con una furgoneta a mil por hora.

ELS IGNORANTS

Etienne Davodeau

Étienne Davodeau és un autor de còmic amb poca experiència en el món del vi, mentre que Richard Leroy és un viticultor que rarament ha llegit còmics. Així i tot, amb una gran voluntat i curiositat, decideixen explorar aquest terreny desconegut. Què impulsa algú a dedicar la seva vida a la creació de llibres o a la producció de vi? Com ho fan i per a qui ho fan? Aquestes són les preguntes que Étienne vol respondre, així que passa més d’un any treballant a les vinyes i al celler del Richard. Al seu torn, Richard se submergeix en el món del còmic, llegint una gran quantitat de llibres i explorant-lo. Étienne Davodeau arriba a la conclusió que hi ha tantes maneres de crear un llibre com de produir vi.

Étienne Davodeau es un autor de cómic con poca experiencia en el mundo del vino, mientras que Richard Leroy es un viticultor que raramente ha leído cómics. Así y todo, con gran voluntad y curiosidad, deciden explorar este terreno desconocido. ¿Qué impulsa a alguien a dedicar su vida a la creación de libros o a la producción de vino? ¿Cómo lo hacen y para quién lo hacen? Estas son las preguntas que Étienne quiere responder, así que pasa más de un año trabajando en los viñedos y en la bodega de Richard. A su vez, Richard se sumerge en el mundo del cómic, leyendo una gran cantidad de libros. Étienne Davodeau llega a la conclusión de que hay tantas formas de crear un libro como de producir vino.

QUE ENSENSEN A LOS JOVENES?

¿Qué nos emociona a los jóvenes?

Ens agrada més obrir Instagram i mirar els darrers posts dels nostres *influencers* preferits o assajar hores i hores el nou trend de TikTok que perdre dos minuts llegint aquestes pàgines. Però venga, facem un esforç.

Amb les noves tecnologies, potser els joves, és a dir, nosaltres, hem disconnectat una mica del voltant —tot i que soni irònic— i no estam al dia de totes les coses que es fan al municipi perquè hi participem.

Aquest és un espai per a nosaltres, per tenir veu, per opinar del que trobam a faltar al municipi, i també per mostrar a tothom quins grans artistes que som. Des de xefs, actors, ballarins, fotògrafs, costurers, esportistes, gamers..., fins a grans ceramistes dins cossos encara petits. A Marratxí ho tenim tot.

Nos gusta más abrir Instagram y mirar los últimos posts de nuestros influencers preferidos o ensayar horas y horas el nuevo trend de Tik Tok, que perder dos minutos para leer estas páginas. Pero venga, hacemos un esfuerzo.

Con las nuevas tecnologías, es posible que los jóvenes, es decir, nosotros, hayamos desconectado un poco –aunque suene irónico– y no estamos al día de todas las cosas que se hacen en el municipio para que participemos.

Éste es un espacio para nosotros, para tener voz, para opinar de lo que echamos de menos en el municipio, y también, para mostrar a todo el mundo los grandes artistas que somos. Desde pequeños chefs, actores, bailarines, fotógrafos, costureros, deportistas, gamers... hasta grandes ceramistas dentro de cuerpos aún pequeños. En Marratxí lo tenemos todo.

Amb l'inici del curs escolar tal vegada ens podem sentir atabalats, per això ens endinsam en noves aventures cercant diversió, inspiració, consells... Un lloc on trobar el nostre espai! Teniu històries per compartir? Aquí podem plasmar idees, suggeriments i propostes.

Als Espais trobarem noves inquietuds i motivacions. Tal vegada no ens cridava l'atenció el teatre, i una vegada que ho provem surt l'actor que duim dins. El mateix passa amb l'escriptura creativa: quan amollam les nostres idees fora pors, surten relats com aquest:

Con el inicio del curso escolar tal vez nos podamos sentir abrumados, por eso nos adentramos en nuevas aventuras buscando diversión, inspiración, consejos... ¡Un lugar donde encontrar nuestro espacio! ¿Tienes historias para compartir? Aquí podemos plasmar nuestras ideas, sugerencias y propuestas.

En los Espacios encontraremos nuevas inquietudes y motivaciones. Quizás no nos llamaba la atención el teatro, y cuando lo probamos sale el actor que llevamos dentro. Lo mismo ocurre con la escritura creativa, cuando soltamos nuestras ideas sin miedo, salen relatos como este:

"El Misteri del Bosc Encantat"

Hi havia una vegada un nen anomenat Diego que vivia prop d'un bosc. Un dia, va decidir aventurejar-se entre els arbres per descobrir el misteri que tots els adults li havien explicat. Amb la seva motxilla i la seva llanterna, es va endinsar en el fosc bosc.

Mentre caminava, va notar llums que parpellejaven entre els troncs. Es va apropar silenciosament i va descobrir que eren lluernes màgiques que il·luminaven el camí. Li van mostrar un sender secret que el va portar a un lloc màgic on els arbres xiuxuejaven cançons i els animals parlaven.

Allà, Diego va fer nous amics, com una guineu que li va explicar acudits i un ocell que li va ensenyar cançons. Va passar un dia màgic, i quan va decidir tornar a casa, les lluernes el van guiar de nou. Va prometre tornar a visitar els seus amics del bosc encantat i va guardar aquest secret al seu cor.

I així, Diego va aprendre que la màgia està arreu, només has d'aventurar-te per trobar-la.

Escrit per Llorenç Ramis, de 10 anys.

Tu també escriu relats? Envia'ns-els!

¿Tu tambien escribes relatos? ¡Envíanoslos!

espaijove@marratxi.es

LA MILLOR RECEPTA

La mejor receta

Hi ha alguna cosa que ens agradi més als joves que el berenar de l'horabaixa? I més si berenam de creps amb Marga Vives, una de les dinamitzadores més estimades d'aquest municipi.

Entre les parets blanques de l'Espai Jove des Pont d'Inca es crea una gran família al llarg de l'any, gràcies sobretot a la vocació dels dinamitzadors i a allò que aconsegueixen amb els joves. Na Marga, per exemple, ve cada dia a Marratxí des de Cala Ratjada amb la rialla d'orella a orella. Ara és a l'Espai Jove des Pont d'Inca, però d'aquí a unes setmanes anirà a dinamitzar el de Pòrtol.

“Hem d'escoltar què volen els joves, quines activitats els emocionen. Al final, els adolescents són adults que comencen a créixer”, comenta na Marga mentre prepara la farina i els ous per tenir-ho tot a punt quan arribin els petits xefs.

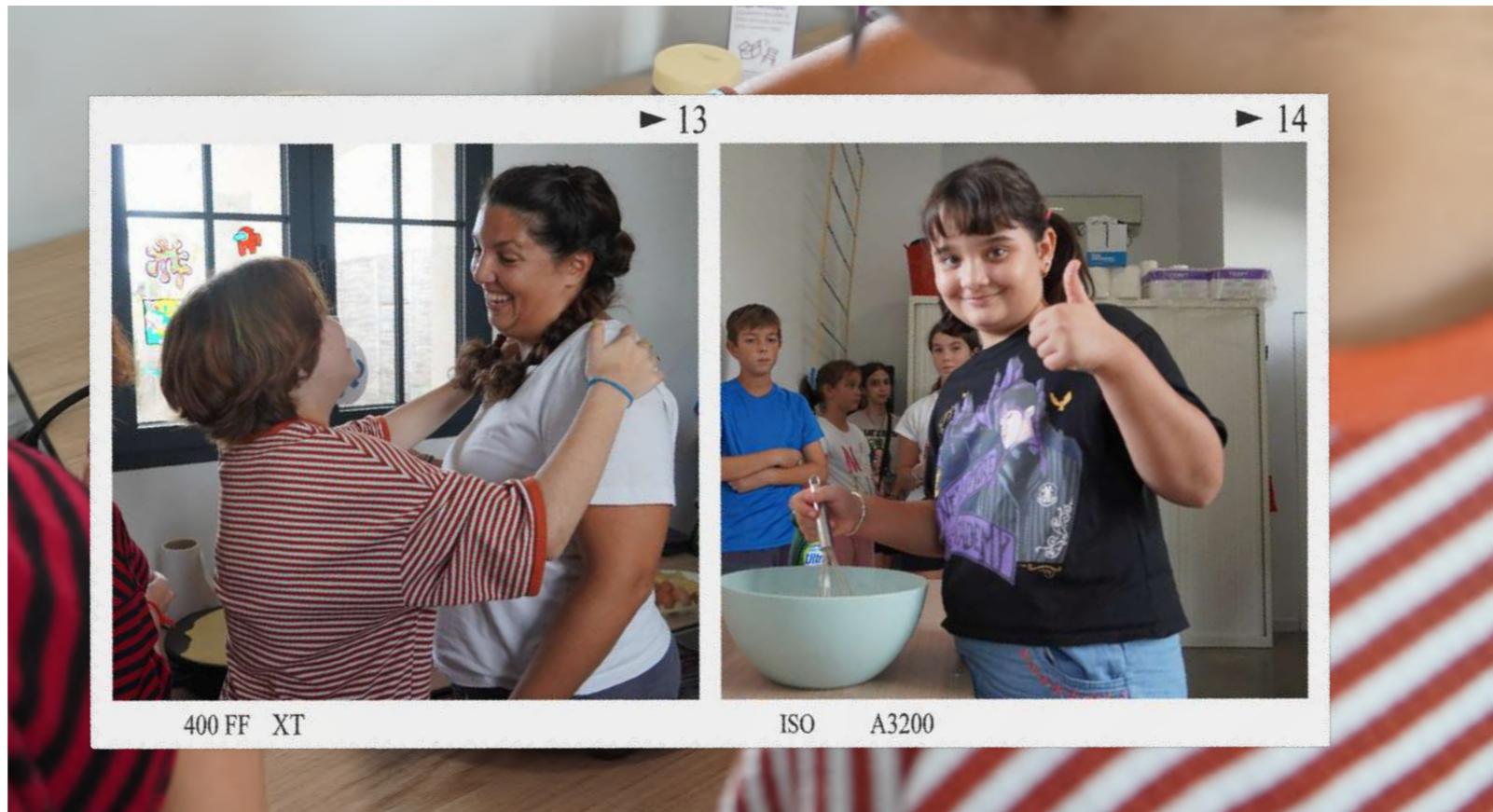
Les primeres que entren per la porta són na Marta, de 10 anys, i la seva germana Isa, de 12. La petita ho té clar: “Jo vull menjar MOLTES tortitas. Dulces”. Al cap d'uns segons arriba na Fiona pegant bots, potser per la fam i la il·lusió de menjar creps, i es fon en una gran abraçada amb n'Isa. Són grans amigues de l'Espai. La mateixa abraçada que li fan a na Mariluz quan arriba. “T'he enyorat tant!”, li diu mig cridant na Fiona. Tot d'una agafen el telèfon i es posen a gravar un TikTok. Ja us havia dit que aquí es forma una gran família.

Na Marga parla amb els joves que no ha vist al llarg de l'estiu i els demana quines aventures han viscut. Arriben n'Ariadna i na Chiara, bessones, que ja entren a l'Espai com si fos casa seva. N'Ariadna no ve a fer creps. “Jo venc perquè hi és na Marga”, diu mentre fa com plorar, perquè na Marga aviat canvià de centre. Tot està punt per embrutar-se les mans.

Al voltant de 15 joves, amb una fam que els alça, escolten les explicacions de na Marga per fer la mescla: seran dues creps per persona. Una de les voluntàries estrella, na Marta, és l'encarregada de trencar els ous sota la supervisió de la seva germana gran, n'Isa.

La primera, la fa na Marga. La crepera no és seva i no surt precisament com estava previst. Totes les altres surten rodades i prou cool per penjar-les a Instagram. Tot i que el més important és que, mentre estan ocupats intentant que la crep quedí bé i untant-la amb abundant xocolata, s'obliden uns minuts dels mòbils.

Aroma de xocolata, companyia, amistat i bon humor. Tal vegada aquesta sigui la millor recepta que podem aprendre a l'Espai Jove. Us apunteu a berenar la pròxima vegada?

Espai Jove Es Pont d'Inca
2023

“Els adolescents són adults que comencen a créixer”

“Los adolescentes son adultos que empiezan a crecer”

¿Hay algo que nos guste más a los jóvenes que la merienda de la tarde? Y más si merendamos crepes con Marga Vives, una de las dinamizadoras más queridas de este municipio.

Entre las paredes blancas del Espai Jove de Es Pont d'Inca se crea una gran familia a lo largo del año. Gran parte es gracias a la vocación de los dinamizadores y lo que consiguen con los jóvenes. Marga, por ejemplo, viene cada día a Marratxí desde Cala Ratjada con la sonrisa de oreja a oreja. Ahora está en el Espai del Pont d'Inca, pero en unas semanas irá al de Pòrtol.

“Tenemos que escuchar lo que quieren los jóvenes, qué actividades les emocionan. Al final, los adolescentes son adultos que empiezan a crecer”, comenta Marga mientras prepara la harina y los huevos para tener todo listo cuando lleguen los pequeños chefs.

Las primeras en entrar por la puerta son Marta, de 10 años, y su hermana Isa, de 12. La pequeña lo tiene claro: “yo quiero comer MUCHAS tortitas. Dulces”. En cuestión de segundos llega Fiona saltando, puede ser por el hambre y la ilusión de comer crepes, y se funde en un gran abrazo con Isa. Son grandes amigas del Espai. El mismo abrazo que le dan a Mariluz cuando llega. “¡Te he echado tanto de menos!”, le dice medio gritando Fiona. Al momento cogen el teléfono y se ponen a grabar un Tik Tok. Ya os había dicho que aquí se crea una gran familia.

Marga habla con los jóvenes que no ha visto a lo largo del verano y pregunta qué aventuras han vivido. Llegan Ariadna y Chiara, gemelas que ya entran en el Espai como si fuera su casa. Ariadna no viene a hacer crepes. “Yo vengo por qué está Marga”, dice mientras hace cómo si llorara, porque Marga en breve cambiará de centro. Todo está listo para ensuciarse las manos.

Alrededor de 15 jóvenes, con un hambre canina, escuchan las explicaciones de Marga para realizar la mezcla: dos crepes por persona. Una de las voluntarias estrella, Marta, es la encargada de romper los huevos bajo la supervisión de su hermana mayor, Isa.

El primero lo hace Marga. La crepera no es suya y no sale precisamente como estaba previsto. Todos los demás salen rodados y lo suficientemente cool para colgarlos en Instagram. Aunque lo importante es que, mientras están ocupados mirando que el crepe quede bien y de untar el chocolate abundante, se olvidan por unos minutos de los móviles.

Aroma de chocolate, compañerismo, amistad y buen humor. Tal vez ésta sea la mejor receta que podemos aprender en el Espai Jove. ¿Te apuntas a merendar a la próxima?

TAXI A LA DEMANDA

L'Ajuntament de Marratxí ofereix el servei de transport a demanda per anar a l'hospital Son Llàtzer i als centres de salut Martí Serra i Muntanya. Aquest servei té un cost d'1,5 € per persona; la resta del trajecte està subvencionat

El Ayuntamiento de Marratxí ofrece un servicio de transporte a demanda para ir al hospital Son Llàtzer y a los centros de salud Martí Serra y Muntanya. El trayecto tiene un coste fijo para el usuario de 1,5€ por persona; el resto del recorrido está subvencionado.

PUNT VERD

El Punt Verd és a l'edifici Sa Deixalleria. Es tracta d'un espai públic de recollida selectiva de deixalles, indicat per dur-hi residus perillosos i objectes que no es recullen a la via pública

El Punt Verd está ubicado en el edificio de Sa Deixalleria. Se trata de un espacio público de recogida selectiva de desechos, indicado para llevar residuos peligrosos y objetos que no se recogen en la vía pública

Punt Verd
DL - DV: 7.30 a 19h
DS - DG: 8 a 19h
c/ Licorers, Marratxí

Deixalleria Mòbil
Primera quincena de cada mes.
marratxi.es

Les persones interessades a usar aquest servei només han de telefonar al consistori amb una antelació mínima de 24 hores. Els taxis no es desplacen als domicilis, sinó que s'habiliten parades específicamente senyalitzades per recollir i tornar passatgers. La capacitat màxima és de quatre persones per trajecte.

Los interesados sólo deben llamar al consistorio con una antelación mínima de 24 horas. Los taxis no se desplazan a los domicilios, sino que se habilitan paradas específicamente señalizadas para la recogida y vuelta de pasajeros. La capacidad máxima es de cuatro personas por trayecto.

Horaris / Horarios

De dilluns a divendres / De lunes a viernes

Sortides / Salidas

7.45 - 8.30 - 10 - 11.30 - 12.30 h

Tornades / Vueltas

8.30 - 9.30 - 11 - 12.30 - 14 h

Contacte / Contacto

Consulta l'aturada més propera al teu domicili:

Consulta la parada más cercana a tu domicilio:

971 78 81 39

Veïns i empreses del municipi poden classificar els residus i dipositar-los als contenidors habilitats a Sa Deixalleria. Per fer-ho, cal identificar-se com a resident a Marratxí. També s'hi recullen restes de poda en sacs o voluminosos.

El Punt Mòbil, també anomenat Deixalleria Mòbil, és una iniciativa per fomentar el reciclatge entre els veïns del municipi. Es tracta de recollir de residus que no es depositen als contenidors convencionals: piles alcalines, tòners o cartutxos d'impressora, oli de cuina, pintures i vernissos, radiografies, fluorescents i bombetes, càpsules de cafè i petits electrodomèstics.

Vecinos y empresas del municipio pueden clasificar los residuos y depositarlos en los contenedores habilitados en Sa Deixalleria. Para hacerlo, es necesario identificarse como residente en Marratxí. También se encarga de la recogida de restos de poda en sacas o voluminosos

El Punt Mòbil, también llamada Deixalleria Mòbil, es una iniciativa para fomentar el reciclaje entre los vecinos del municipio. Se trata de recoger tipos de residuos que no se depositan en los contenedores convencionales: pilas alcalinas, tóners o cartuchos de impresora, aceite de cocina, pinturas y barnices, radiografías, fluorescentes y bombillas, cápsulas de café y pequeños electrodomésticos.

ceràmica
de Marratxí
herència
forma i
expressió

forma

una forma que
pren el fang
amb cada
nou disseny

ceràmica
de Marratxí
herència viva

www.ceramicademarratxi.es

Ajuntament
de Marratxí

PEDRO BESTARD

1er Tinent de batle i regidor de Serveis Funeraris i Seguretat Ciutadana
1r Teniente de alcalde y regidor de Servicios Funerarios y Seguridad Ciudadana

Marratxí és un municipi segur?

Sí, i estem fent feina perquè sigui un municipi encara més segur.

Quins són els objectius de la legislatura?

De moment, que la policia estigui per tot, tot el temps. Potenciarem la policia de barri, que es passeei a peu pels carrers i posarem en marxa una Oficina mòbil d'Atenció al Ciutadà (OAC), com hi havia abans, perquè la gent pugui fer denúncies i altres tràmits sense haver d'anar a la caserna. Durant tota la setmana a cada carrer hi haurà un furgó per poder fer les denúncies. Serà un policia que interactue directament amb la gent. Volem posar-lo en marxa abans que s'acabi l'any.

És necessari que torni la Guàrdia Civil al municipi?

Clar que sí. De fet, és una reivindicació de la Policia Local, que demana que la Guàrdia Civil estigui aquí perquè moltes actuacions han de ser conjuntes i hi ha moltes denúncies. El suport, que és importantíssim, ha de ser aquí a dins. Hi ha 62 policies, però falten efectius perquè Marratxí és molt gran i cada matí aquests agents no poden fer res més que controlar l'entrada i la sortida de les escoles. La idea és, a més, ampliar policies en totes les modalitats: protecció del menor, circulació, denúncies...

Com duis ser el número dos del batle?

Sóc el número u, no el dos (riu). Estic encantat de ser el Tinent de Batle de Marratxí. La meva relació amb l'alcalde i l'equip de govern és perfecta i no tinc problema a ser el número dos. Aquí no mirem els números, mirem poder treballar per Marratxí, i així ho sento.

Amb quin personatge (que admireu) anirieu a dinar? Quin plat triarieu?

Santiago Abascal. Una porcella.

"Potenciarem la policia de barri"

"Vamos a potenciar la policía de barrio"

On us podrem trobar si us perdeu?

A la muntanya, a qualsevol lloc de la muntanya.

Una afició que us defineixi?

La caça. He estat tota la meva vida caçador i durant 25 anys he estat president de la Societat de Caçadors de Pòrtol, president de la Federació Balear de Caça durant vuit anys i vicepresident de la Reial Federació Espanyola de Caça.

¿Marratxí es un municipio seguro?

Sí, y estamos trabajando para que sea un municipio más seguro todavía.

¿Cuáles son los objetivos de la legislatura?

De momento, que la policía esté en todos sitios y todo el tiempo. Vamos a potenciar la policía de barrio, que se pasee a pie por las calles y pondremos en marcha una Oficina móvil de Atención al Ciudadano (OAC), como había antes, para que la gente pueda hacer denuncias y otros trámites sin tener que acudir al cuartel. Durante toda la semana en cada calle habrá un furgón para poder hacer las denuncias. Será un policía que interactúe directamente con la gente. Queremos ponerlo en marcha antes de que acabe el año.

¿Es necesaria la vuelta de la Guardia Civil al municipio?

Claro que sí. Es, además, una reivindicación de la Policía Local, que pide que la Guardia Civil esté aquí porque muchas actuaciones tienen que ser conjuntas y hay muchas denuncias. El apoyo, que es importantísimo, debe estar aquí dentro. Hay 62 policías, pero faltan efectivos porque Marratxí es muy grande y cada mañana esos agentes no pueden hacer nada más que controlar la entrada

Santiago Abascal. Una porcella.

Quin és el gran repte polític d'Antonia Coll?

Tinc dos objectius prioritaris subratllats a la meva agenda: fomentar i augmentar les activitats d'envejeciment actiu de la nostra gent gran i impulsar les fires tradicionals de Marratxí. Intentat lligar-les als nous temps però sense perdre l'essència amb què s'han consolidat.

Què es pot fer des de la política per millorar el benestar de la gent gran?

El primer és ser empàtics i propers. Escutar les seves demandes i treballar per aconseguir allò que reclamen. No es tracta del que els vulguï oferir els polítics, sinó de posar solucions als problemes que ells ens plantegen i de facilitar-los l'envejeciment actiu amb un ampli ventall d'activitats.

Aquesta temporada torna la Fira de Tardor. Com afrontau un dels esdeveniments de l'any?

Diria mentides si digués que no sent vertigen només de pensar el que suposa dur endavant aquesta fira. És per a mi un orgull haver organitzat tot un cap de setmana ple d'activitats dedicades a tots els públics. Per a aquest equip de govern, era una prioritat tornar la Fira de la Tardor a l'esplendor d'anys anteriors, posant al centre els ceramistes, productors i venedors; ja que és una oportunitat única per a ells, per mostrar-se i potenciar els negocis. A més, hem plantejat tota mena d'actes paralels, com ara contacontes, concerts, exhibicions esportives o activitats infantils com reclam, per assegurar-nos que la fira estigui plena durant tot el cap de setmana.

Amb quin personatge us agradaria compartir un sopar? Quin plat triarieu?

Amb Lorenzo Santamaría. Va ser una icona de la música i l'espèctacle a la meva època i és un dels grans artistes que ha donat Mallorca. M'encantaria poder sopar d'un bon frit marinero amb ell i escoltar-ne les anècdotes.

On us podem trobar si us perdeu?

A casa de la meva filla gaudint de la meva neta. He redescobert què és l'amor incondicional.

Una afició que us defineixi?

El senderisme. He fet moltíssimes excursions a la meva vida, gaudint dels paratges de la nostra illa. La zona que m'ha agrat més és La Trapa. Les vistes de Sa Dragonera són espectaculars.

¿Cuál es el gran reto político de Antonia Coll?

Tengo dos objetivos prioritarios subrayados en mi agenda: fomentar y aumentar las actividades de envejecimiento activo de nuestros mayores e impulsar las ferias tradicionales de Marratxí, dándoles un aire más adaptado a los nuevos tiempos, pero sin perder la esencia con la que se han consolidado.

¿Qué se puede hacer desde la política para mejorar el bienestar de la gent gran?

Lo primero es ser empáticos y cercanos. Escuchar sus demandas y trabajar para

"És una prioritat tornar la Fira de la Tardor a l'esplendor dels anys anteriors"

"Es una prioridad devolver la Fira de la Tardor al esplendor de años anteriores"

conseguir lo que reclaman. No se trata de lo que un político quiera ofrecerles, si no de poner soluciones a los problemas que ellos nos plantean y de facilitarles el envejecimiento activo con un amplio abanico de actividades.

Esta temporada vuelve la Fira de la Tardor. ¿Cómo afronta uno de los eventos del año?

Mentiría si dijera que no siento vértigo sólo de pensar lo que conlleva sacar adelante esta fira. Es para mí un orgullo haber organizado todo un fin de semana repleto de actividades dedicadas a todos los públicos. Para este equipo de gobierno, era una prioridad devolver la Fira de la Tardor al esplendor de años anteriores, poniendo en el centro a los ceramistas, productores y vendedores; ya que es una oportunidad única para ellos, para mostrarse y potenciar sus negocios. Además, hemos planteado todo tipo de actos paralelos, como pueden ser cuentacuentos, conciertos, exhibiciones deportivas o actividades infantiles como reclamo, para asegurarnos de que la feria esté llena durante todo el fin de semana.

¿Con qué personaje te gustaría compartir una cena y que plato escogerías?

Con Lorenzo Santamaría. Fue un ícono de la música y el espectáculo en mi época y es uno de los grandes artistas que ha dado Mallorca. Me encantaría poder cenar de un buen frito marinero con él y escuchar sus anécdotas.

¿Dónde te podemos encontrar si te pierdes?

En casa de mi hija disfrutando de mi nieta. He redescubierto lo que es el amor incondicional.

¿Una afición que le defina?

El senderismo. He hecho muchísimas excursiones en mi vida, disfrutando de los parajes de nuestra isla. La zona que más me ha gustado es La Trapa. Las vistas de Sa Dragonera desde allí son espectaculares.

ANTÒNIA COLL

Regidora de Gent Gran; Fires i Festes

CURSA DEL SURELL

2023

4 DE NOVEMBRE

**CURSA DE 5 I 12 KM
EN BENEFICI D'ASPAÑOB**

cursasiurell.marratxi.es

Inscripcions:

Ajuntament
de Marratxí